Пролетары ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 239 (6516) | 16 кастрычніка 1939 г., панядзелак | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ У НУМАРЫ:

ПЕРАДАВЫ АРТЫКУЛ — Народныя кандыдаты.
Г. Малікін — Першы кандыдат—таварыш Сталін.
С. Казначэеў — Перадвыбарчы сход працоўных Беластока.
Якуб Колас — Радасная сустрэча.
Л. Бальшоў — Радасныя дні.
М. Нікалайчанка — Трохмесячныя курсы па перападрыхтоўцы настаўнікаў.
АРТЫКУЛЫ:
А. Кайданаў — Заметкі совецкага ўрача.
А. І. Мельнічонак — Аддзел прапаганды і агітацыі райкома партыі.
Н. Глух — Шырэй разгарнуць ефрэмаўскі рух.
Іван Гулейчык — Калгаснае жыццё.
С. Аверкаў — Вынікі чэснай працы.
І. Іўковіч — Многастаночнікі.
Падрыхтоўка да выбараў у мясцовыя Советы.
З. Ларысаў — Падрыхтоўка да выбараў — у цэнтры ўвагі.
А. Пятровіч — Выстаўка, прысвечаная выбарам.
Калектывы самадзейнасці, уключайцеся ў падрыхтоўку да выбараў.
ЗА РУБЯЖОМ:
Выступленне міністра замежных спраў Літвы Урбшыс па поваду ратыфікацыі совецка-літоўскага дагавора. Балгарскі друк аб совецка-літоўскім дагаворы. Да выезду немцаў з Латвіі і Эстоніі. На франтах Кітая. Вайна ў Еўропе. Спрэчкі ў палаце абшчын. Выказванні відных англійскіх дзеячоў па пытанню аб міры.

НАРОДНЫЯ КАНДЫДАТЫ

22 кастрычніка 1939 года — дзень выбараў дэпутатаў у Народнае (Нацыянальнае) Сабранне Заходняй Беларусі.

Дні падрыхтоўкі да выбараў дэпутатаў у Народнае Сабранне ператвараюцца ў вялікае ўсенароднае свята. Гарады і сёлы ўпрыгожваюцца чырвонымі сцягамі, перадвыбарчымі лозунгамі, плакатамі. Паўсямесна створаны выбарчыя акругі і арганізаваны выбарчыя камісіі. У састаў выбарчых камісій увайшлі сапраўдныя прадстаўнікі працоўных — рабочыя, сяляне, працоўная інтэлігенцыя.

Выбарчая кампанія шырыцца з кожным днём, няспынна ўзрастае палітычная актыўнасць працоўных.

Упершыню ў гісторыі жыцця народаў Заходняй Беларусі працоўныя будуць выбіраць сваіх прадстаўнікоў для вырашэння важнейшых дзяржаўных пытанняў на аснове самых дэмакратычных прынцыпаў: усеагульнага, роўнага і прамога выбарчага права пры тайным галасаванні, незалежна ад расавай і нацыянальнай прыналежнасці, соцыяльнага і матэрыяльнага становішча.

Ні ў адной буржуазнай краіне, як-бы дэмакратычна яна не была, не існуе і не можа існаваць такіх шырокіх, дэмакратычных выбарчых правоў, якімі будуць карыстацца вызваленыя доблеснай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміяй народы Заходняй Беларусі.

У большасці акруговых выбарчых камісій (а іх звыш 1.000) ужо закончана рэгістрацыя кандыдатаў у дэпутаты Народнага Сабрання. У Навагрудскай вобласці зарэгістравана 237 кандыдатаў у дэпутаты.

Кандыдатамі ў Народнае Сабранне вылучаюцца лепшыя сыны народа, якія здолеюць правільна вырашаць пытанні аб устанаўленні формы ўлады ў Заходняй Беларусі, аб далучэнні Заходняй Беларусі да Совецкай Беларусі, аб канфіскацыі памешчыцкіх зямель у карысць сялян, аб нацыяналізацыі банкаў і буйной прамысловасці.

Усе выстаўленыя кандыдатуры старанна і строга абмяркоўваюцца на пасяджэннях сялянскіх камітэтаў і на сходах рабочых [illegible]. Народ вылучае кандыдатаў, адданых народнай справе.

Рабочыя кансервавага завода «Крэс-экспарт» горада Баранавічы вылучылі кандыдатам у дэпутаты тав. Сімановіча [illegible]. Тав. Сімановіч працуе на заводзе з 1923 года. [illegible] На сходзе рабочых [illegible] кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання [illegible] Рэйскі Іосіф Іванавіч. [illegible] У г. Маладзечна [illegible] вылучаны кандыдатам у дэпутаты тав. [illegible] На Маладзечанскай сельскай акрузе вылучаны [illegible] На Лебядзеўскай выбарчай акрузе зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты [illegible].

Характэрны састаў кандыдатаў, вылучаных у дэпутаты. У Баранавіцкім павеце з 36 кандыдатаў — 34 беларусы, 30 сялян, 2 служачых, 1 настаўнік. Сярод іх: 78-гадовы селянін Струх Сцяпан Францавіч, батрак Бранеўскі Міхаіл Юліянавіч, рабочы-чыгуначнік Сіўко Павел Андрэевіч. У горадзе Беластоку зарэгістраваны кандыдатамі ў дэпутаты стары ткач Мушынскі Станіслаў Аляксандравіч, прадзільны майстар Андрэйчук Аляксандр Каспяравіч, красільшчык Казлоўскі Нікалай Аляксандравіч, урач Кругер Ізідар Германавіч, настаўнік Дубінін Іван Аляксеевіч.

Сярод кандыдатаў у дэпутаты Народнага Сабрання — рабочыя, сяляне, працоўная інтэлігенцыя, беларусы і яўрэі, рускія і палякі. Ім насельніцтва Заходняй Беларусі давярае выканаць волю народа.

На сходах працоўныя Заходняй Беларусі выражаюць свае самыя лепшыя пачуцці да совецкага народа — вызваліцеля і называюць сваім першым кандыдатам у Народнае Сабранне друга, настаўніка, правадыра ўсіх прыгнечаных народаў—вялікага Сталіна. Шматлікія сходы, якія адбыліся ў гарадах і вёсках, шлюць таварышу Сталіну цёплыя і поўныя глыбокай удзячнасці і прызнацельнасці тэлеграмы і пісьмы. Імя таварыша Сталіна стала самым папулярным сярод насельніцтва Заходняй Беларусі. Усюды на сходах заяўляюць:

— Вялікі Сталін — першы наш кандыдат у Народнае Сабранне.

Рабочыя фабрык і заводаў азнамяноўваюць падрыхтоўку да выбараў у Народнае Сабранне дапамогай часовым упраўленням у наладжванні бесперабойнай работы прадпрыемстваў, павышэннем прадукцыйнасці працы. Сяляне арганізоўваюць чырвоныя абозы — падарункі рабочым гарадоў і сваёй вызваліцельніцы — Чырвонай Арміі. Грандыёзныя абозы з хлебам, бульбай, гароднінай, мясам, маслам і іншымі прадуктамі прыбываюць штодня ў Беласток, Навагрудак і іншыя гарады Заходняй Беларусі.

Прайшоў толькі адзін месяц з часу, калі палкі доблеснай Чырвонай Арміі перайшлі граніцу і вызвалілі сваіх аднакроўных братоў з-пад ярма польскіх паноў. А як здзіўляюча змянілася жыццё рабочых, сялян і працоўнай інтэлігенцыі Заходняй Беларусі. Новым жыццём зажылі працоўныя чалавек. На тварах людзей паявілася радасная ўсмешка, упэўненасць у сваім жыцці, у сваю шчаслівую і цудоўную будучыню. Зямля атрымала свайго сапраўднага гаспадара. У памешчыцкіх палацах адкрываюцца школы і музеі. У гарадах і сёлах наладжваецца нармальнае жыццё.

Народы Заходняй Беларусі вельмі ўдзячны працоўным Совецкай Беларусі за аказаную ім брацкую дапамогу.

Выбары дэпутатаў у Народнае (Нацыянальнае) Сабранне [illegible]

[illegible]

Будзьце пільнымі і не давайце магчымасці пралезці ў Народнае Сабранне ворагам народа!

22 кастрычніка 1939 года ўсе на выбары ў Народнае Сабранне!

Няхай жывуць вызваленыя народы Заходняй Беларусі!

Няхай жыве Народнае Сабранне, якое ажыццёвіць волю народа аб устанаўленні совецкай улады ў Заходняй Беларусі і далучэнні яе да Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі!

АБВЯРЖЭННЕ ТАСС

Англійскія газеты «Манчэстэр гардыян», «Ньюс кронікл», «Іоркшыр пост» і інш. апублікавалі паведамленне агенцтва Брытыш юнайтэд прэс аб праводзімай нібы ўзмоцненай канцэнтрацыі совецкіх войск на Каўказе ўздоўж сваёй граніцы са спасыланнем на тое, што маскоўская радыёстанцыя, нібы, пацвердзіла гэта паведамленне.

ТАСС упаўнаважан заявіць, што гэта паведамленне, як і спасыланне на нейкую «маскоўскую радыёстанцыю» з'яўляецца злосным вымыслам, праследуючым яўна правакацыйныя мэты.

Ратыфікацыя Літвой совецка-літоўскага дагавора

КАЎНАС, 14 кастрычніка. (ТАСС). Сёння на пасяджэнні літоўскага сейма аднагалосна ратыфіцыраван падпісаны 10 кастрычніка ў Маскве дагавор аб перадачы Літоўскай рэспубліцы горада Вільна і Віленскай вобласці і аб узаемадапамозе паміж Совецкім Саюзам і Літвой.

Прыбыццё ваеннай делегацыі СССР у Латвію

РЫГА, 14 кастрычніка. (ТАСС). Учора вечарам з Масквы ў Рыгу прыбыла совецкая ваенная дэлегацыя на чале з камкорам Болдзіным. На вакзале дэлегацыя была сустрэта прадстаўнікамі камандавання латвійскай арміі на чале з старшынёй латвійскай ваеннай дэлегацыі генералам Гартманісам.

Камандаванне латвійскай арміі сёння наладзіла абед у чэсць прыбыўшай ваеннай дэлегацыі СССР.

Вобыскі ў памяшканнях компартыі ў Бельгіі

БРУСЕЛЬ, 14 кастрычніка. (ТАСС). Газета «Вуа дзю пепль» паведамляе, што органы пракуратуры 11 кастрычніка канфіскавалі газету «Жэн гард» — орган брусельскай і льежскай арганізацый аб'яднанай соцыялістычнай моладзі, якія адмежаваліся ад апартуністычнага кіраўніцтва бельгійскага саюза соцыялістычнай моладзі.

12 кастрычніка пракуратура канфіскавала выданую комуністычнай партыяй лістоўку, якая патрабавала паляпшэння становішча салдат і іх сем'яў. Было зроблена многа вобыскаў, у тым ліку ў памяшканнях Цэнтральнага камітэта і брусельскай арганізацыі партыі і на кватэрах у рада комуністычных дзеячоў у правінцыі.

Насустрач XXII гадавіне Кастрычніка

ЖАНЧЫНЫ АВАЛОДВАЮЦЬ ВЯДУЧЫМІ ПРАЦЭСАМІ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). На фанерным заводзе «Звязда» шырока прымяняецца жаночая праца на вядучых працэсах, дзе раней працавалі выключна мужчыны. Добра аўладала тэхнікай лушчыльнага станка лентаўшчыца Кабылкова. Працуючы на лушчыльным станку № 5, яна выконвае сваю норму да 125 проц.

Выдатна спраўляюцца з работай таксама жанчыны — брыгадзіры прэсаў сухой клейкі тт. Галаўнёва і Пушкарова. У спаборніцтве трох брыгад, працуючых на гэтым вядучым працэсе, брыгада Галаўнёвай заваявала першае месца. Яна сістэматычна выконвае сваю норму на 108—110 проц.

Вялікую дапамогу аказваюць жанчынам у аўладанні складанымі працэсамі перадавыя стаханаўцы завода. Тав. Кабылкову абучыў працаваць на лушчыльным станку стаханавец тав. Пыльскі. Лушчыльшчык тав. Дубінін цяпер абучае працаваць на сваім станку двух лентаўшчыц тт. Дабрынскую і Ладнову.

У цэхах завода праводзіцца рад капітоўных мерапрыемстваў па механізацыі ручной працы. У прыватнасці, трэба адзначыць праведзеную механізацыю падачы бярвенняў з ролікавага транспарцёра. Прадукцыйнасць пілы за змену павялічылася больш чым у паўтара раза. Замест 24 чалавек на гэтым участку працуе толькі 14 чалавек. Яны поўнасцю забяспечваюць завод неабходнай колькасцю чуракоў. Зараз праектыруецца таксама механізацыя яшчэ аднаго працэса — падачы апілак у кацельную.

Усе гэтыя мерапрыемствы садзейнічалі далейшаму павышэнню выпрацоўкі на многіх участках. Пры значным недахопе рабочай сілы завод перавыконвае сваё заданне. За першую дэкаду кастрычніка план выканан на 112 проц.

Вытворчую перамогу атрымаў і калектыў утыльцэха. 10 кастрычніка ён датэрмінова закончыў сваю гадавую праграму, выпусціўшы прадукцыі на 1.301 тыс. руб. Рабочыя абавязваюцца даць да канца года звыш плана прадукцыі яшчэ на 300 тысяч рублёў.

РАСТУЦЬ РАДЫ СТАХАНАЎЦАЎ

Уключыўшыся ў перадкастрычніцкае соцыялістычнае спаборніцтва, калектыў мінскага скурзавода «Большэвік» дружна ўзяўся за выкананне сваіх абавязацельстваў. Вытворчая праграма першай дэкады кастрычніка перавыканана. Хромавыя цэхі далі звыш плана 86 тысяч дэцыметраў скуры.

Добрыя ўзоры работы паказваюць брыгады рамшчыц першага цэха. Вызваліўшыся ад раду падсобных работ, яны значна павысілі прадукцыйнасць працы. Пры дзённым заданні ў 360 скур брыгада тав. Гарпастай 11 кастрычніка нацягнула 1.010 скур, а брыгада тав. Файбіч — 744 скуры.

Новыя работніцы, нядаўна прышоўшыя на завод, аўладаўшы складанымі працэсамі, папаўняюць рады стаханаўцаў. Глянцоўшчыца т. Сушкова пры норме ў 550 скур апрацоўвае 1.245. Выдатна спраўляецца з работай бракёра па лашчэнню Шамес Берта, якая замяніла свайго мужа, прызванага ў рады Чырвонай Арміі.

Сярэдняе выкананне норм па другому хромаваму цэху павялічылася ў першай дэкадзе да 140 працэнтаў.

(БЕЛТА).

Выканана гадавая праграма

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). 11 кастрычніка віцебскі [illegible] № 2 выканаў гадавую вытворчую праграму на 100,4 проц.

Рабочыя калектыву абавязаліся выпусціць да канца года прадукцыі на 3.500 тыс. руб.

Пераходзяць на многастаночнае абслугоўванне

ГОМЕЛЬ, 15 кастрычніка. (БЕЛТА). [illegible]

Вялікія даходы ад ільнопрадукцыі

ТАЛАЧЫН. Новым выдатным узлётам працы сустрэлі калгаснікі сельгасарцелі імені XII з'езда КП(б)Б [illegible] 159 цэнтнераў сартавога ільнасемя. [illegible]

[illegible] насцю разлічыўся з дзяржавай па ўсіх відах паставак і прадаў дзяржаве 90 цэнтнераў збожжа.

7 кастрычніка калгас першым у раёне закончыў здачу ільнотрасты дзяржаве. Здана 390 цэнтнераў добраякаснай трасты замест 164 цэнтнеры па плану і [illegible]

Абмеркаваўшы зварот [illegible] цаў, калгаснікі ўзялі на сябе абавязацельства да XXII гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі закончыць малацьбу і падрыхтаваць жывёле цёплую і сытую зімоўку.

(БЕЛТА).

У вызваленых гарадах і сёлах

Адкрываюцца больніцы і медпункты

МАЛАДЗЕЧНА. (Па тэлефону). У мэтах аховы здароўя працоўных і наблiжэння медыцынскай дапамогі да насельніцтва, часовае ўпраўленне Маладзечанскага павета рашыла адкрыць чатыры новыя больніцы па 20 коек у кожнай. Кожная больніца выдзяляе 5 коек для рожаніц. Апрача таго, адкрываецца два ўрачэбныя і два фельчарскія пункты.

Новыя больніцы адкрываюцца ў Радашковічах, Лебядзеве, Гарадку і ў Красным.

Урачэбны пункт для абслугоўвання насельніцтва Беніцкай воласці адкрываецца ў вёсцы Беніцы. Загадчыкам урачэбным пунктам зацверджан урач Катовіч, акушоркай назначана тав. Лісецкая.

Другі ўрачэбны пункт адкрываецца ў Палачанскай воласці, у вёсцы Палачаны. Загадчыкам пунктам назначан урач Вейзборт, акушоркай—тав. Леган.

Для новай больніцы ў Радашковічах адведзен дом памешчыка Сніткова, у Лебядзеве—дом памешчыцы Цывінскай, у Красным—дом афіцэра Казіна.

Часовае ўпраўленне прапанавала сялянскім камітэтам неадкладна прыступіць да абсталявання новых больніц і разгортвання іх работы.

Г. БАГДАНАЎ.
БРУК.

У школах пачаліся заняткі на беларускай мове

ВІЛЕЙКА, 13 кастрычніка. Працоўныя павятовага горада з вялікай радасцю рыхтуюцца да святкавання 22-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі. Да свята ў Вілейцы адкрываюцца дадатковыя класы пры гімназіі. У гэтыя класы будуць прыняты дзеці працоўных, якія раней заставаліся па-за школай.

У вёсках Вішнёва і Касцяневічы па просьбе бацькоў пачалося выкладанне раду прадметаў на беларускай мове. Школы набылі падручнікі беларускай мовы і граматыкі.

У нядаўна адкрытым клубе штодзённа адбываюцца заняткі самадзейнага духавога аркестра, які развучвае песні совецкіх кампазітараў для выступлення на святочных канцэртах.

Дом адпачынку ў былым палацы графа Тышкевіча

МАЛАДЗЕЧНА. У выключна прыгожай мясцовасці, сярод вялікага запаведніка знаходзіцца дача-палац былога буйнага памешчыка, зяця князя Радзівіла — графа Тышкевіча. У вялікім маёнтку ёсць свая электрастанцыя, вадаправод, аранжэрэі, гараж, багатая карцінная галерэя. Палац размешчан у Валожынскім павеце —у 50 кілометрах ад Мінска.

Часовае ўпраўленне Маладзечанскага павета мяркуе адкрыць у палацы дом адпачынку для працоўных, разлічаны на 150 чалавек. Часовае ўпраўленне звярнулася ў Народны камісарыят аховы здароўя БССР за дапамогай у справе арганізацыі дома адпачынку.

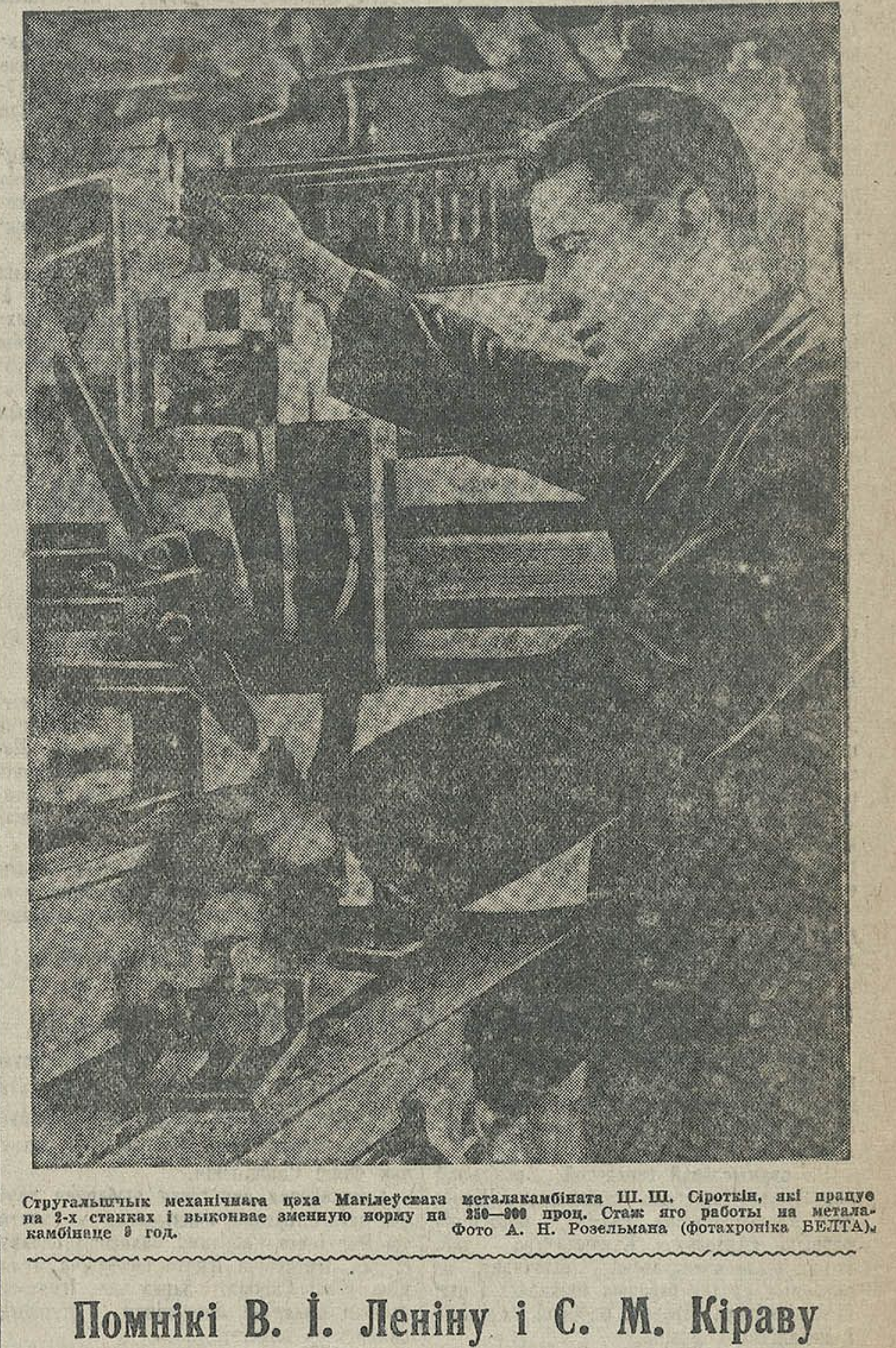

Стругальшчык механічнага цэха Маладзечанскага металакамбіната Ш. Ш. Сіроткін, які працуе на 2-х станках і выконвае змянную норму на 250—300 проц. Стаж яго работы на металакамбінаце 9 год. Фото А. Н. Розельмана (Фотахроніка БЕЛТА).

Помнікі В. І. Леніну і С. М. Кіраву ў Варонежы

Саўнарком СССР вынес пастанову аб будаўніцтве ў Варонежы помніка В. І. Леніну. Помнік будзе будавацца па праекту скульптара Н. В. Томскага. Народнаму камісарыяту хімічнай прамысловасці СССР [illegible] у Варонежы помнік С. М. Кіраву на тэрыторыі завода «СК-2». (ТАСС).

СТВАРЭННЕ ПАНАРАМ „ШТУРМ ПЕРАКОПА" І „ГЕРАІЧНАЯ АБАРОНА ЦАРЫЦЫНА"

Совет Народных Камісараў СССР [illegible] Камітэту па справах мастацтваў [illegible] панарамы «Штурм Перакопа» — у Маскве і «Гераічная абарона Царыцына» — у Сталінградзе.

З студзеня будучага года брыгада мастакоў пад кіраўніцтвам Г. К. Савіцкага прыступіць да работ па стварэнню ў [illegible] панарамы «Штурм Перакопа», [illegible] «Пераход Чырвонай Арміі праз Сіваш», «Бой за Юшуньскія пазіцыі», «Бой ля Чангарскага маста», «Першая конная армія ў тыле ў Врангеля і бегства белых». Адначасова брыгада пад кіраўніцтвам мастакоў Н. Г. Котава і П. С. Дабрыніна пачне падрыхтоўку да стварэння панарамы «Гераічная абарона Царыцына», эскіз якой ужо напісан.

Соўнарком СССР прапанаваў Наркамасветы РСФСР перадаць Камітэту па справах мастацтваў панараму «Барадзінскае сражэнне», належачую кісці славутага мастака Рубо. Рэстаўрацыя гэтай панарамы пачнецца ў 1940 годзе. Да рэстаўрацыйных работ будуць прыцягнуты выдатныя мастакі. (ТАСС).

РАБОТА ЎСЕСАЮЗНАЙ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ ВЫСТАЎКІ ПРАДОЎЖАНА

Соўнарком СССР вынес пастанову працягнуць работу Ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1939 года да 25 кастрычніка. (ТАСС).

ЭПРОНАЎЦЫ ПАДНІМАЮЦЬ СУДНЫ БЫЛОЙ ПОЛЬСКАЙ ПІНСКАЙ ФЛАТЫЛІІ

ЛЕНІНГРАД, 14 кастрычніка. (ТАСС). [illegible] Прыпяць суднаў былой польскай Пінскай флатыліі.

Галоўным упраўленнем Чырвонасцяжнага ЭПРОН'а атрымана паведамленне, што ўслед за маніторам «Городнще» падняты другі манітор «Варшава» і вадалазны бот, які ўжо скарыстоўваецца для суднапад'ёмных работ. У даны момант вадалазы прыступілі да пад'ёму вялікага госпітальнага судна і баржы, гружанай ваеннай маёмасцю.

Прадстаяць яшчэ вялікія работы па расчыстцы ракі Прыпяць ад суднаў, затопленых у часе панічнага бегства незадачлівым камандаваннем польскай ваеннай флатыліі.

Пісьменнікам Заходняй Беларусі

Дарагія таварышы!

Дваццаць гадоў разлучала нас граніца. У той час, калі мы, паэты і пісьменнікі свабоднай краіны БССР, ішлі рука ў руку са сваім народам, як песняры яго новага, свабоднага жыцця, яго светлай, радаснай долі, як удзельнікі будаўніцтва новай соцыялістычнай грамады, народа, упершыню за ўсю гісторыю здабыўшага сваю дзяржаўнасць і назаўсёды выгнаўшага з сваёй зямлі дармаедаў — паноў і іншых захрыбетнікаў, — вы, паэты Заходняй Беларусі, гібелі пад панскім гнётам. У болях і пакутах раджаліся вашы песні. Вы складалі іх у мурах панскіх астрогаў і па этапах з адной турмы ў другую. Нярадасныя былі вашы песні, як нярадасная і беспрасветная была доля беларускага народа пад апекаю паноў, пад нечуваным нацыянальным і соцыяльным бяспраўем. Вашы песні і думы, напісаныя ў цемры гнёту гораччу пакуты, не даходзілі да народа, бо дарогі ім наглуха замыкала рука панскай дэфензівы.

Цяпер граніц між намі няма. Непераможная сіла народаў Вялікай Совецкай зямлі, Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія змяла назаўсёды разлучаўшую нас граніцу і назаўсёды паклала канец здзеку і панаванню збанкрутаваных паноў. Сягоння мы — адна сям'я свабодных народаў усёй Беларускай краіны.

У гэтыя вялікія гістарычныя дні, калі вызваленыя з-пад панскага ярма народы Заходняй Беларусі рыхтуюцца да ўсенароднага схода, каб вызначыць свой дзяржаўны лад і выбраць сваю сапраўдны народную ўладу, мы звяртаемся да вас, браты пісьменнікі і паэты Заходняй Беларусі, з гарачым братнім заклікам шчыльней зліцца з народам, чэсна і стойка змагацца за яго шчасце. Мы заклікаем вас у нашу вольную сям'ю песняроў і пісьменнікаў. Мы шчыра падаем вам руку братняй дапамогі. Адгукніцеся-ж на наш голас!

ЯНКА КУПАЛА,
ЯКУБ КОЛАС.

11/X-1939 г.
Беласток.

ПЕРШЫ КАНДЫДАТ—таварыш СТАЛІН

НОВАГРУДАК. (Па тэлефону). У акруговых выбарчых камісіях Новагрудскай вобласці пачалася рэгістрацыя кандыдатаў у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі. Зарэгістравана 237 кандыдатаў.

Кандыдатамі ў Народнае Сабранне вылучаюцца лепшыя сыны народа, якія здолеюць правільна вырашыць пытанне аб устанаўленні формы ўлады ў Заходняй Беларусі, аб далучэнні Заходняй Беларусі да Савецкай Беларусі.

На сходах, мітынгах насельніцтва Заходняй Беларусі выражае свае самыя лепшыя пачуцці да народа-вызваліцеля і называе сваім першым кандыдатам у Народнае Сабранне друга і вялікага правадыра ўсіх прыгнечаных народаў таварыша Сталіна. Шматлікія сходы, якія адбыліся ў вёсках, паветах і гарадах, шлюць таварышу Сталіну цёплыя і поўныя глыбокай удзячнасці і прызнацельнасці тэлеграмы і пісьмы. Імя таварыша Сталіна стала самым папулярным сярод насельніцтва.

Усе выстаўленыя кандыдатуры старанна і строга абмяркоўваюцца на сялянскіх камітэтах, на сходах рабочай гвардыі, інтэлігенцыі. Нягодныя кандыдатуры адводзяцца зараз-жа. На іх месца сам народ вылучае новых кандыдатаў, больш дастойных і правераных.

Па Новагрудскаму павету ў Народнае Сабранне вылучаны 32 кандыдаты.

Сярод кандыдатаў — рабочыя, сяляне і працоўная інтэлігенцыя, беларусы і яўрэі, палякі і рускія. Ім, сваім пасланнікам, давярае насельніцтва Новагрудскай вобласці прыняць удзел у гістарычным Народным Сабранні, дзе лёс народаў Заходняй Беларусі вырашыць сам народ.

Сялянскі камітэт вёскі Парыцына Новагрудскага павета высунуў кандыдатуру селяніна-актывіста Карася. Сялянскія камітэты Шчаркоўскай акругі аднадушна падтрымалі кандыдатуру тав. Карася.

Насельніцтва Любчанскай выбарчай акругі вылучыла кандыдатам у Народнае Сабранне беззямельнага селяніна, актыўнага памочніка Чырвонай Арміі Міхаіла Капцэлэвіча.

Працоўныя Ленькоўскай выбарчай акругі Новагрудскага павета аднадушна вылучылі кандыдатам у Народнае Сабранне актывістку сялянку-бядлячку Надзежду Леановіч.

Ніколі яшчэ не бачылі вёскі і гарады Новагрудскай вобласці такога ўздыму. У вёсках і гарадах з вялікім уздымам рыхтуюцца да свята: упрыгожваюць клубы і тэатры лозунгамі, плакатамі і партрэтамі правадыроў. Моладзь развучвае савецкія песні, рыхтуюцца самадзейныя вечары.

Г. МАЛІКІН.

ПЕРАДВЫБАРЧЫ СХОД ПРАЦОЎНЫХ БЕЛАСТОКА

Кандыдатамі ў Народнае Сабранне вылучаны таварышы Панамарэнка, Кавалёў, Дзьячук і Гайсін.

БЕЛАСТОК. (Кар. «Звязды»). На прадпрыемствах Беластока адбыліся многалюдныя перадвыбарчыя сходы рабочых. На тэкстыльнай фабрыцы бр. Поляк на перадвыбарчым сходзе аднагалосна вылучана кандыдатам у дэпутаты Народнага (Нацыянальнага) Сабрання работніца тэкстыльнай фабрыкі Эдэльмана тав. Марыя Іванаўна Дзьячук. Марыя Дзьячук 15 год працуе на тэкстыльнай фабрыцы, цяпер яна член часовага ўпраўлення горада. Яе добра ведаюць рабочыя Беластока.

На агульным сходзе тэкстыльнай фабрыкі «Сокал і К°» аднадушна вылучан кандыдатам у дэпутаты Народнага (Нацыянальнага) Сабрання член Ваеннага савета Беларускага фронта сакратар ЦК КП(б)Б тав. П. К. Панамарэнка.

На іншых тэкстыльных прадпрыемствах агульныя сходы рабочых аднадушна вылучылі кандыдатамі ў дэпутаты Народнага Сабрання камандуючага Беларускім фронтам тав. М. П. Кавалёва і старшыню часовага ўпраўлення Беластоцкай вобласці тав. В. Б. Гайсіна.

Многалюдныя перадвыбарчыя сходы працоўных, прысвечаныя вылучэнню кандыдатаў ў Народнае Сабранне, адбываюцца ва ўсёй вобласці.

С. КАЗНАЧЭЕЎ.

НАРОДНЫЯ ВЫБРАННІКІ

ЛІДА. (Па тэлефону). Выбарчыя акругі горада Ліды і воласці зарэгістравалі першых кандыдатаў у дэпутаты Народнага (Нацыянальнага) Сабрання Заходняй Беларусі.

Па прамысловай гарадской выбарчай акрузе зарэгістравана кандыдатура Ефрасініі Аляксандраўны Рэдзік, работніцы фабрыкі «Ардоль». Кандыдатура тав. Рэдзік была аднагалосна вылучана на агульных сходах рабочых півакавага і чыгуна-ліцейнага заводаў, фабрыкі «Ардоль» і механічнага млына.

Па Лідскай валаснай выбарчай акрузе зарэгістраван кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання Заходняй Беларусі селянін-бядняк вёскі Рэўцы тав. Батручок Філіп Сцяпанавіч.

Сцеркоўская акруговая выбарчая камісія зарэгістравала кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання Заходняй Беларусі тав. Ігнатовіча Ігната Іосіфавіча, селяніна вёскі Свічын. Зараз тав. Ігнатовіч выбран сялянамі намеснікам старшыні сялянскага камітэта.

РАДАСНЫЯ ДНІ

ДЗІСНА. (Па тэлефону). Насельніцтва мястэчка Дзісна перажывае радасныя дні. У мястэчку, у вёсках дзейна рыхтуюцца да выбараў у Народнае (Нацыянальнае) Сабранне.

Працоўныя Дзісны вылучылі сваім кандыдатам былога рабочага лідскай калошнай фабрыкі «Ардоль» тав. Гершмана Рафаіла Маркавіча.

Тав. Гершман усё сваё свядомае жыццё аддаў справе вызвалення народа ад памешчыцка-капіталістычнага іга. Ён неаднаразова падвяргаўся з боку польскіх улад жорсткім рэпрэсіям за тое, што хацеў, каб рабочыя і сяляне Заходняй Беларусі жылі радасным і шчаслівым жыццём.

Толькі ў гістарычны дзень 17 верасня тав. Гершман Чырвонай Арміяй быў вызвален з турмы, у якой праседзеў больш 3 год.

Зараз працоўныя аказалі тав. Гершману вялікае давер'е, выбралі яго кандыдатам у дэпутаты Народнага (Нацыянальнага) Сабрання.

Л. БАЛЬШОЎ.

ПІСЬМЕННІК ПЕСТРАК—КАНДЫДАТ У ДЭПУТАТЫ НАРОДНАГА САБРАННЯ

ГРОДНА. (Па тэлефону). 13 кастрычніка ў гарадскім тэатры адбыўся агульнагарадскі сход інтэлігенцыі, прысвечаны вылучэнню кандыдатаў у дэпутаты Народнага (Нацыянальнага) Сабрання Заходняй Беларусі. Прысутнічала больш 700 чалавек.

Па прапанове настаўніка тав. Фінка кандыдатамі ў дэпутаты Народнага (Нацыянальнага) Сабрання Заходняй Беларусі сход аднагалосна вылучыў тав. Пестрака Філіпа — мясцовага пісьменніка, які таміўся доўгія годы ў турме, народную настаўніцу Софію Іосіфаўну Мадзелеўскую і ўрача з 24-гадовым стажам Лазара Ефімавіча Бутэнскага.

Сход з вялікім уздымам прыняў тэкст прывітальнага пісьма правадыру народаў таварышу Сталіну.

ПЕРШАЯ БОЛЬНІЦА У КРАСНАУСКАЙ ВОЛАСЦІ

КРАСНАЕ. Калі часовае ўпраўленне аб'явіла, што для рабочых, служачых, сялян і інтэлігенцыі ўведзена бясплатнае лячэнне, у мястэчка да ўрача т. Герцоўскага пачалі прыязджаць пацыенты з вёсак Асавец, Копсаны, Мясота, Малашкі і інш. Многія сяляне гэтых вёсак ніколі ў сваім жыцці не звярталіся да ўрача толькі таму, што за гэта трэба было плаціць.

У мястэчку, у будынку былога афіцэрскага клуба днямі будзе адкрыта першая больніца ў воласці. У больніцы абгалёўваюцца тры аддзяленні — дзіцячае тэрапеўтычнае і радзільнае. Галоўным урачом назначан тав. Герцоўскі. Больніца ўжо ўкамплектавана медыцынскім персаналам — урачамі і сёстрамі, якія раней былі беспрацоўнымі.

Пісьменнік-ордэнаносец Міхась Лынькоў гутарыць з сялянамі вёсак Жылічы і Гарбашы Ваўкавыскага павета.

Фото С. Ляснеўскага.

Якуб КОЛАС

РАДАСНАЯ СУСТРЭЧА

Нявесела ў хаце,
Трывожна ў сяле.
Ні хлеба, ні солі
Няма на стале.

І татку забралі
У войска паны,
А дзеці — іх трое —
Пры матцы адны.

І што цяпер будзе?
Гадае Пятрок.
Яму-ж ужо стукнуў
Дзевяты гадок.

Пара-б і вучыцца,
Дык школы няма,
І панскія школы
Не вучаць дарма.

Няма ў што адзецца,
Плаціць няма чым,
І кружацца мыслі,
Як мухі над ім.

А гляне на ногі
Пятрок на свае —
І лыка на лапці
І то не стае.

Надраў-бы, каб можна,
Лазовай кары —
Лясы-ж і балоты
У панскім [illegible].

А бацька ваше...
За што? За каго?
Ні ўбачыць жывога
[illegible]

На сэрца кладзецца
[illegible]
[illegible]
Адзін гаспадар.

***

З вайны ідуць весці
Панам не пад густ.
І Бэк і Рыдз-Сміглы
Пашыліся ў куст.

Пабег пан Масціцкі,
Складкоўск -Славэй
За ім пакаціўся
Як голы навой.

Забегала панства,
Графы і князі,
Адно толькі чуеш
Каманду: «Вязі»!

Бягуць, уцякаюць,
Аж пяты бразчаць.
І рушыла раптам
Чырвоная раць!

Сталёвая лава
Як гром, ураган —
За танкамі танкі,
Бы хмар караван.

Імкнуць, як разводдзе,
Як морскі прыбой,
Змятаюць вяльможных
Савецкай мятлой.

Пятрок высыпае
З [illegible] хат.
Ох, сіла-ж якая!
Ох, колькі-ж гармат!

Рабочыя рукі
[illegible]
[illegible]
Для волі і нас.

І гэтую волю
Прыносіць сюды
На сцягах савецкіх
Танкіст малады.

Выходзіць насустрач
Дзяўчат чарада.
Байцы і сяляне —
Адна грамада.

Пятрок пазірае,
Не верыць вачам.
Байцы, камандзіры!
Вы родныя нам!

Глядзіць—з-за ўзгорка—
І хто-ж гэты хват? —
Ідзе басаногі
Ваяка салдат.

А боты ўрачыста
Нясе на плячах.
Шынелька — жаль
глянуць.
Кіёк у руках.

Бліжэй падыходзіць,
Гукае здалёк:
— Збавіцелям слава!...
Дзень добры, сынок!

То-ж бацька, мой
[illegible]
Як крыкне Пятрук,
І сына пазнае
Ваяка Паўлюк.

— Даволі пакуты!
Згінь, панская зграя!
[illegible]
[illegible]

7/X-39г.

ТРОХМЕСЯЧНЫЯ КУРСЫ ПА ПЕРАПАДРЫХТОЎЦЫ НАСТАЎНІКАЎ

БАРАНАВІЧЫ. (Па тэлефону). У сувязі з вызваленнем Заходняй Беларусі для настаўнікаў адкрыліся самыя шырокія магчымасці і перспектывы. Неймаверна вырас попыт на беларускую і рускую літаратуру, на газеты і журналы.

Ідучы насустрач патрабаванням настаўнікаў, аддзел народнай асветы часовага Упраўлення г. Баранавічы адкрыў 30 верасня пры мужчынскай гімназіі трохмесячныя курсы для перападрыхтоўкі настаўнікаў для беларускіх школ. На курсах займаюцца 86 чалавек. У першую групу залічаны настаўнікі, якія зусім не ведаюць беларускай мовы. Настаўнікі вывучаюць граматыку рускай мовы, рускую літаратуру і палітграмату. Заняткі адбываюцца штодзённа з 5 да 7 г. вечара. Работа курсаў праходзіць пры вялікай актыўнасці і зацікаўленасці слухачоў.

Першыя ж тыдні вучобы далі не дрэнныя вынікі. Рад настаўнікаў: Рэйхот, Трускоўскі, Фельман і іншыя паспяхова засвойваюць новыя для іх прадметы. Заданні выконваюць добра. Зараз яны свабодна пішуць і чытаюць па-руску.

У бліжэйшыя дні часовае ўпраўленне адкрывае такія-ж курсы на 100 чалавек для сельскіх настаўнікаў. На гэтыя курсы падана ўжо каля 90 заяў.

М. НІКАЛАЙЧАНКА.

Дзеці Заходняй Беларусі атрымалі падарункі

ГРОДНА. Вучні і настаўнікі 8-й школы горада Гродна перажываюць вялікую радасць. Яны атрымалі ад сваіх юных равеснікаў з Савецкай Беларусі прывітальнае пісьмо і падарункі. Гэтыя падарункі ім прыслалі вучні Воранькай няпоўнай сярэдняй школы Лепельскага раёна.

З нябачаным захапленнем дзеці разглядаюць падручнікі, партрэты Леніна, Сталіна, Молатава, Варашылава, Калініна, скульптурныя фігуры Леніна і Сталіна.

У школе адбыўся ўрачысты мітынг. Вучаніца Елена Кош[illegible] [illegible] фігуры Леніна і Сталіна на прыгожа ўбраныя пастаменты. Раздаюцца воклічы ў чэсць вялікага правадыра народаў таварыша Сталіна, у чэсць савецкага ўрада, у чэсць доблеснай Чырвонай Арміі. У гэты-ж дзень школа была ўпрыгожана партрэтамі кіраўнікоў партыі і савецкага ўрада.

На ўрачыстым мітынгу прынята адказнае пісьмо вучням Воранькай школы.

УЗОРНА ПАДРЫХТАВАЦЦА КОЖНАЕ ПРАДПРЫЕМСТВА ДА ЗІМЫ

(На прадпрыемствах Мінска)

КАНДЗІЦЕРСКАЯ ФАБРЫКА „КОМУНАРКА“

Вялікая работа праведзена на фабрыцы па падрыхтоўцы да зімы. Закончан капітальны рамонт вытворчых карпусоў. Усе цэхі пабелены і пафарбаваны масляной фарбай. Перасланы падлогі. Агледжаны вокны і дзверы. Прыведзена ў парадак уся ацяпляльная сістэма.

У варачных аддзяленнях карамельнага і дражэйнага цэхаў абсталявана новая вентыляцыйная сістэма. Да Кастрычніцкіх свят уступаюць у эксплаатацыю пабудаваныя ў гэтым годзе новыя тарны цэх і сушылка.

(Да апошняга часу рабочыя працавалі ў памяшканнях, што аддзялялася ад [illegible]).

Адрамантаваны памяшканні дзіцячых садоў і яслей, закончана будаўніцтва гаража і памяшкання для сталовай.

Значна горш абстаіць справа з загатоўкай паліва на зіму. Запасы торфу зусім нязначныя. [illegible] прадпрыемства неабходнай колькасцю паліва.

ЗАВОД ІМЕНІ ВАРАШЫЛАВА

Падрыхтоўчыя работы да зімы на заводзе пачаліся з вялікім спазненнем, і наступіўшае асенняе пахаладанне ўжо адчуваецца ва ўсіх цэхах.

Галоўны механік завода тав. Вальфсон, які адказвае за ўсю работу па падрыхтоўцы вытворчасці да зімы, паказвае нам абшырны план намечаных мерапрыемстваў. Але гэты план астаецца пакуль на паперы. Не праведзена ізаляцыя трубаў ацяпляльнай сістэмы.

— Гэта яшчэ паспеем, — гаворыць тав. Вальфсон.

— [illegible]

[illegible] падрыхтоўкі да зімы даўно прайшлі.

СКУРЗАВОД „БОЛЬШЭВІК“

Ва ўсіх цэхах завода ўзмацнёнымі тэмпамі ідзе падрыхтоўка да зімы. Брыгады сталяроў, шкляроў, палаправодчыкаў старанна аглядаюць і рамантуюць усе ацяпляльныя сістэмы, дзверы, магістралі ацяпляльнай сістэмы, прыводзяць іх у належны парадак. [illegible]

Упоўнілася [illegible] максімума стаўшы [illegible] атрымаў за электрастанцыю прэмію ў 50.605 рублёў. Ушчэс абвалюшна [illegible] на 70.000 кілават [illegible]

ФАБРЫКА „КАСТРЫЧНІК“

На мінскай швейнай фабрыцы «Кастрычнік» да зімы падрыхтаваліся яшчэ з пачатку лета.

Да гэтага года сталовая і клуб фабрыкі не былі ўключаны ў агульную сістэму паравога ацяплення. Зараз праведзена магістраль, якая злучае сталовую і клуб з кацельнай. На гэтае мерапрыемства расходавана больш 26 тыс. рублёў, але яна дасць магчымасць зэканоміць 200 тон паліва.

На кожнай групе прасоў абсталёўваюцца самастойныя вялікія выцяжныя вентыляцыі [illegible]

ЗАВОД „УДАРНІК“

Вельмі дрэнна рыхтуюцца да зімы на заводзе «Ударнік». У рамах пахаў ўжо не ўстаўлены вокны, адсутнічаюць падвойныя рамы.

Не праведзена ў парадак сталовая завода: ацяпляльнае падвойныя рамы, не [illegible]

У завоцкім доме пражываюць 10 рабочых сямействаў. Іх кватэры за зіму не падрыхтаваны. Рабочыя скардзяцца на тое, што вокны пахаваюць [illegible] Ніякай увагі на гэта не звяртае і завоцкі камітэт.

МНОГАСТАНОЧНІКІ

Магутны ўсенародны стаханаўскі рух, які на раз зламаў устарэўшыя тэхнічныя нормы, знобу і знобу узбагачае нашу краіну выдатнымі ўзорамі творчай ініцыятывы, [illegible]

[illegible]

Ініцыятарам пераходу на аднача совае абслугоўванне 2—3 і больш станкоў на гомельскім станкабудаўнічым заводзе імя Кірава [illegible]

[illegible]

Кіраўніцтва механічнага цэха, пры дапамозе тав. Гальтоўі і стахановаў тав. Казакевіч паклапацілася аб ініцыятыве стаханаўцаў. У механічным цэху многастаночнае абслугоўванне займае выдатнае месца. [illegible]

Зараз многастаночным абслугоўваннем займаюцца [illegible] 12 рабочых абслугоўваюць 30 станкоў. Стаханавец тав. Кабаніцкі [illegible] Краўчанка. На працягу пяці [illegible] і Кофман працуюць кожны на трох папярэчна-стругальных станках. Усе яны выконваюць норму на 250—300 процантаў.

На многастаночную работу перайшлі і паспяхова працуюць расточнік т. Бандарэнка [illegible] ахвотна [illegible] працэнтаў. І Бандарэнка выконвае норму на 270 працэнтаў, а Карогка на 300—350 працэнтаў. З 10 кастрычніка [illegible]

[illegible]

Многастаночнае абслугоўванне ўсё больш і больш заваёўвае ўвагу ўсіх рабочых і іх [illegible]

[illegible] развіцця многастаночнага абслугоўвання [illegible] адкрые яшчэ большыя рэзервы, новыя шляхі да павелічэння прадукцыйнасці працы на нашым заводзе.

І. ІУКОВІЧ,

рэдактар шматтыражкі «Чырвоная вагранка».

ЗАМЕТКІ СОВЕЦКАГА ЎРАЧА

Першыя кілометры ад заходняй граніцы СССР. Адразу-ж адчуваецца, што пападаеш у зусім іншы свет. Іншая культура, іншае развіццё людзей, надзвычайная нішчата і невуцтва ў вёсцы...

Як урач, я перш за ўсё цікавіўся пастаноўкай аховы здароўя працоўных мас. Адразу пераконваешся, што былыя правіцелі Польшчы зусім не клапаціліся аб ахове здароўя працоўных. Вось невялікі гаралок Стаўбцы і Стаўбцоўскі павет, які налічвае больш 100 тысяч насельніцтва. Аднак, на ўвесь павет ёсць усяго адна невялікая больніца на 50 ложкаў, і то адзін будынак на 25 ложкаў пабудаваны толькі нядаўна, дзякуючы клопатам і асаблівай настойлівасці, праяўленай мясцовым доктарам Н. Л. Грынбергам.

Ён жыве тут з 1922 года, скончыў Юр'еўскі медінстытут. Яўрэй па нацыянальнасці, ён вымушан быў прыняць каталіцкую веру і толькі пасля гэтага яму стала крыху лягчэй працаваць. Другі доктар Печуль быў павятовым урачом. Усе яго патрабаванні да ўлад аб арганізацыі ачагоў аховы здароўя ў вёсках асталіся безрэзультатнымі.

Умовы работы ў больніцы былі вельмі цяжкія. Так, напрыклад, хірургічныя хворыя прымаліся разам з іншымі. Санітарнага прапускніка няма. Для аперацыйнай адведзен адзін невялікі пакой, няма перадаперацыйнай стэрылізацыйнай, што з'яўляецца зусім ненармальным.

Мястэчка Мір мае звыш 3.000 жыхароў. Уся медыцынская дапамога сканцэнтравана ў так званай амбулаторыі. У ёй працуе адзін урач па прозвішчу Мілер. Ён не прыняў каталіцкай веры і за гэта ўсё сваё жыццё расплачваўся. Ён адчуваў надзвычайныя здзекі над сабой з боку афіцыяльных улад.

Доктару Мілеру 53 годы, з іх 28 год ён працуе урачом. З'яўляецца доктарам медыцынскіх навук. Адзінаццаць год беспярэрынна працуе ў мястэчку. Усе яго намаганні ў адносінах арганізацыі аховы здароўя ні да чаго не прыводзілі, а, наадварот, выклікалі яшчэ большае азлабленне і здзекі з боку ўлад.

Зусім нечакана, тры годы назад, ён пачуў паведамленне па радыё, што ў мястэчку Мір патрабуецца ўрач-паляк для работы ў мясцовай амбулаторыі.

Мілер быў зняты з пасады. На яго месца прыбыў урач паляк, які змог утрымацца на гэтым месцы толькі тры месяцы, бо аказаўся п'яніцай і марфіністам.

Зноў доўга шукалі ўрача паляка. Праз некаторы час прыехаў доктар, які таксама вельмі хутка быў змешчан за непрыгоднасцю. Аднак, не гледзячы на гэта, Мілера да работы не дапускалі на працягу двух год.

Доктар Мілер ахвотна аказваў бясплатную дапамогу хворым у сваёй, зусім неўпарадкаванай амбулаторыі, ён працаваў адзін, без усякіх памочнікаў. Сярэдняга персаналу не было, дапамагала яму толькі адна санітарка, якая атрымлівала 12 злотых у месяц. Ды і сам ён атрымліваў толькі 75 злотых у месяц, у той час, як урачы-католікі атрымлівалі за сваю работу па 400 і нават 500 злотых.

З прыходам Чырвонай Арміі становішча ў гэтым маленькім мястэчку адразу змянілася: расшырана амбулаторыя, адкрыт часовы стацыянар, намечана вялікая праграма развіцця аховы здароўя ва ўсім Стаўбцоўскім павеце.

***

Баранавічы — павятовы горад, з 40-тысячным насельніцтвам. Ва ўсім павеце 186 тыс. чалавек. У горадзе многа цэркваў і касцёлаў, але затое толькі дзве больніцы і ні адной амбулаторыі. Урачоў у горадзе 52 чал., з іх 26 беспрацоўных.

З 12 валасцей толькі ў пяці ёсць амбулаторны прыём. Больніц няма ні ў адной воласці. Радзільная дапамога поўнасцю адсутнічае.

У рэзультаце дрэннага медыцынскага абслугоўвання ў Баранавіцкім павеце былі шырока развіты розныя эпідэмічныя захворванні, галоўным чынам, брушны тыф і дызентэрыя.

Санітарнай службы не было, толькі зараз часовае ўпраўленне наладжвае санітарную справу. У горадзе ёсць дзве прыватныя аптэкі. Дарэчы сказаць, уся аптэчная справа ў Польшчы знаходзіцца ў руках прыватных гаспадароў.

Выдатны ўрач Гаўзе на працягу раду год не меў ніякай работы. Ён быў вымушан займацца пабочнымі справамі, у прыватнасці даваў урокі і сяк-так зарабляў сабе на хлеб.

Як і ва ўсёй Польшчы, за прабыванне ў больніцы тут бралі даволі высокую плату. Так, хворы павінен быў унесці ў суткі ад 4,5 да 5,5 злотых. За рэнтгенаўскі здымак трэба было плаціць 8 злотых, за прасвечванне рэнтгенам—5 злотых і т. д. Для таго, каб папасці ў больніцу, трэба было ўнесці аванс за 16 дзён уперад, толькі тады хворы мог быць прыняты. З усяго гэтага ясна, што на лячэнне ў больніцу пападалі толькі заможныя.

Часовае ўпраўленне горада праводзіць зараз вялікую работу па ахове здароўя насельніцтва. У памяшканні ваяводства арганізуецца першы радзільны дом на 50 ложкаў. У доме бурмістра ўжо створана амбулаторыя. Для беспрытульных дзяцей арганізуецца новы дзіцячы дом. У 10 пунктах павета адкрываюцца больніцы. Беспрацоўныя ўрачы, медсёстры і санітаркі атрымліваюць работу. Спынена спагнанне платы з хворых. Апрача двух прыватных аптэк, у Баранавічах адкрываецца адна дзяржаўная аптэка, якая будзе адпускаць лякарствы бясплатна.

***

Навагрудак — невялікі горад з 12-тысячным насельніцтвам. Хоць гэта быў цэнтр ваяводства, але горшую больніцу, чым у Навагрудку, цяжка сабе ўявіць. Яна мае ўсяго 25 ложкаў. Для аперацыйнай разам з радзілкай адведзен адзін невялікі пакой. Над аперацыйным сталом вісіць звычайная электралямпа. Няма ніякага інструментарыя. Усякі раз, калі патрабуецца зрабіць аперацыю, доктар Мармарштэйн прыносіць свой уласны інструмент.

Ужо зараз працоўныя Заходняй Беларусі адчулі, што значаць клопаты аб чалавеку ў савецкай краіне. Няма ніякага сумнення, што велізарнейшы вопыт, накоплены ў БССР, будзе быстра перададзены работнікам аховы здароўя Заходняй Беларусі.

Урач А. КАЙДАНАЎ.

НА ШАСЦІ ГОРНАХ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). Кожны дзень, які набліжае нас да знамянальнай даты — 22-й гадавіны Вялікага Кастрычніка, прыносіць новыя поспехі віцебскім чыгуначнікам. У паравозным, вагонным дэпо, у вагонарамонтным пункце павялічваюцца рады стаханаўцаў- многастаночнікаў.

Каштоўную ініцыятыву праявіў стаханавец-каваль вагоннага дэпо тав. Сінякоў. Ён перайшоў на аднадчасовае абслугоўванне шасці горнаў. Асноўны метад яго работы заключаецца ў прав'льнай арганізацыі свайго рабочага маршрута. Звычайны каваль, закладваючы жалеза ў горн, вымушан быў пэўны час чакаць, пакуль яно накаліцца і потым прыступіць да коўкі, а тав. Сінякоў гэты прамежак часу рацыянальна скарыстоўвае: ён пачаргова закладвае дэталі ў горн, засыпае іх вугалем і адкрывае дуццё. Закончыўшы гэтую работу ва ўсіх шасці горнах, ён звяртаецца да першага горна, дзе дэталі ўжо нагрэліся, і прыступае да іх коўкі. Коўку дэталей, закладзеных у астатніх горнах, ён таксама праводзіць па меры іх нагрэву.

Працуючы такім метадам, тав. Сінякоў не траціць ні мінуты часу для чакання нагрэву дэталей. Характэрна, што калі раней, працуючы са сваім малатабойцам тав. Гармізавым на адным горне, ён выконваў норму на 250—300 проц., то зараз, працуючы аднадчасова на шасці горнах, ён выконвае норму на 870 і больш процантаў. Сінякоў рамантуе адказныя дэталі— буферныя стаканы, вырабляе рэсорныя завесы.

ПАДРЫХТОЎКА ДА ВЫБАРАЎ У МЯСЦОВЫЯ СОВЕТЫ

ПАДРЫХТОЎКА ДА ВЫБАРАЎ — У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

Увесь час, які аддзяляе нас ад знамянальных дат — выбараў у Вярхоўныя Советы СССР і БССР, на былым другім выбарчым участку Ленінскай выбарчай акругі (г. Віцебск) не спынялася агітацыйна-масавая работа. Рэгулярна тры разы ў месяц агітатары шчаціннага камбіната імені Куйбышава праводзілі з хатнімі гаспадынямі палітгутаркі, знаёмілі іх з важнейшымі рашэннямі партыі і ўрада, трымалі ў курсе ўсіх палітычных падзей.

Зараз гэта работа яшчэ больш разгарнулася. На ўчастку працуюць 5 гурткоў, у якіх займаецца 150 хатніх гаспадынь. Заняткі праводзяцца рэгулярна 5 раз у месяц. У якасці кіраўнікоў гурткоў партарганізацыя выдзеліла 10 лепшых агітатараў.

Заняткі гурткоў праходзяць на высокім узроўні, пры вялікай актыўнасці слухачоў.

Заслужаным аўтарытэтам у слухачоў карыстаецца агітатар тав. Прыхадзькоўская, якая працуе на камбінаце мэбляўпрамгаса. Гурток, якім яна кіруе, наведвае 25 хатніх гаспадынь. Заняткі праводзяцца 2 разы на тыдзень. Агітатары тт. Лейкіна і Масальская праводзяць свае гутаркі жыва і цікава, у сувязі з падзеямі сучаснасці.

Зараз у гуртках вывучаюцца даклад таварыша Сталіна на XVIII з'ездзе ВКП(б), Палажэнне аб выбарах у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных. Агітатары прыходзяць на заняткі добра падрыхтаванымі.

Да лепшых агітатараў, вызваленых з ліку хатніх гаспадынь, трэба таксама аднесці тт. Скурдзельскую, старшага кадравага рабочага камбіната тав. Мішкевіча і іншых.

За апошні час заняткі гурткоў праходзяць асабліва ажыўлена. І гэта зразумела. Агітатары расказваюць хатнім гаспадыням аб тым, як Чырвоная Армія вызваліла працоўных Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны ад гнёту польскіх паноў і капіталістаў.

Парторганізацыя камбіната старанна падбірае агітатараў з ліку рабочых.

Падрыхтоўка да выбараў у мясцовыя Советы ў цэнтры ўвагі ўсёй партарганізацыі камбіната.

Фабрычная газета «Куйбышавец» шырока асвятляе падрыхтоўку да выбараў. Акрамя кансультацыйнага матэрыялу газета часта змяшчае карэспандэнцыі агітатараў, якія дзеляцца вопытам сваёй работы, і шматлікія выказванні рабочых камбіната і хатніх гаспадынь.

З. ЛАРЫСАЎ.

Падрыхтоўка да выбараў у мясцовыя Советы гор. Мінска. Заняткі гуртка хатніх гаспадынь у доме № 12 на вуліцы ... Справа — агітатар, рабочы хлебазавода камуніст А. М. ... Фота В. Л. Марцінкіна (Фотахроніка БЕЛТА).

Выстаўка, прысвечаная выбарам

Магілеўскі абласны гістарычны музей арганізаваў выстаўку, прысвечаную выбарам у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных.

Дзесяткі фотаздымкаў з усёй яскравасцю адлюстроўваюць перабудову горада Магілева і сучасны Магілеў, бурна вырасшы за годы сацыялістычнага будаўніцтва.

Перад намі старажытная гравюра Магілева XVII стагоддзя.

Перад гледачом — Магілеў у дні грамадзянскай вайны. Увагу прыкоўвае карціна: «Бой комунараў магілеўскага аўтабронепоезда з раз'юшанымі бандамі белапалякаў на прыступах да горада». Бясстрашныя героі бронепоезда да апошняга патрона, да апошняй кроплі крыві змагаліся супроць белапольскіх палічнаў.

Каля ўсіх экспанатаў выстаўкі заўсёды шмат наведвальнікаў — рабочых, калгаснікаў, служачых, вучняў.

Правадыр народаў вялікі Сталін указвае шлях да вяршынь комунізма. Шырокія гарызонты заліты сонечным блескам. Усё навакол саграецца пяшчотнымі праменнямі вялікай Сталінскай Канстытуцыі.

А. ПЯТРОВІЧ.

КАЛЕКТЫВЫ САМАДЗЕЙНАСЦІ, УКЛЮЧАЙЦЕСЯ Ў ПАДРЫХТОЎКУ ДА ВЫБАРАЎ!

Калектывы мастацкай самадзейнасці калгасаў «Ударнік» і «Чырвоны сцяг» Юравіцкага сельсовета Калінкавіцкага раёна ўзялі на сябе канкрэтныя абавязацельствы ў сувязі з падрыхтоўкай да выбараў у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных. Яны рыхтуюць спецыяльную праграму абслугоўвання выбаршчыкаў раёна.

Адначасова яны заклікалі ўсе калектывы і ўдзельнікаў мастацкай самадзейнасці БССР уключыцца ў соцыялістычнае спаборніцтва за лепшую арганізацыю абслугоўвання выбаршчыкаў, за атрыманне пераходнага сцяга Дома народнай творчасці БССР. Сцяг будзе ўручан лепшаму калектыву мастацкай самадзейнасці за ўзорны ўдзел у выбарчай кампаніі.

Заклік калектываў мастацкай самадзейнасці калгасаў «Ударнік» і «Чырвоны сцяг» заслугоўвае ўсямернага адабрэння. Ён павінен быць падхвачан ўсімі самадзейнымі калектывамі. Абслугоўванне выбаршчыкаў — пачотная справа кожнага калектыва, кожнага ўдзельніка мастацкай самадзейнасці.

Абавязак Дома народнай творчасці БССР, абласных дамоў узначаліць работу самадзейных калектываў і канкрэтна імі кіраваць на працягу ўсёй выбарчай кампаніі.

КАЛГАСНАЕ ЖЫЦЦЁ

Мне хочацца расказаць нашым братам з Заходняй Беларусі аб тым, як мы жывем у калгасе «Дзевятае студзеня» Дзержынскага раёна.

160 сямей калгаснікаў дружна працуюць на калгасных палях. Без паноў і паганятых, на сваёй уласнай зямлі, замацаванай за калгасам навекі вечныя, атрымліваем высокія ўраджаі.

Наш калгас удзельнічаў на Ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы, бо мы ў мінулым годзе атрымалі 35 цэнтнераў ячменю з гектара. З сёлетняга ўраджаю мы можам паказаць на выстаўцы і жыта, і пшаніцу, і авёс. Бульба асабліва ўрадзіла. Убіраеш—і душа радуецца. Жанчыны накапваюць па 70—80 пудоў за дзень пры норме 48 пудоў.

Толькі бульба ў нас убіраецца рукамі, а ўсе астатнія культуры—машынамі. Сёлета на полі працавала 14 уласных жнеяярак і касілак ды камбайн, прысланы з МТС. Толькі там, дзе не змаглі ўзяць машынай, жалі сярпамі, усяго набралася такім чынам 11 гектараў з 594, засеяных збожжам. Машына вызваляе рабочыя рукі ад цяжкай працы, асабліва аблягчае працу жанчын.

З кожным годам ураджайнасць нашых палёў павялічваецца таму, што іх апрацоўваюць трактары, глеба добра ўгнойваецца торфам і мінеральнымі ўгнаеннямі, засяваецца сартавым насеннем.

Калгас вырас і ўмацаваўся. Пабудаван клуб, кантора, канюшня, два кароўнікі, пасаджан сад на плошчы ў 32 гектары. Жывёлагадоўля з'яўляецца важнай крыніцай грашовых прыбыткаў калгаса. У мінулым годзе ад жывёлагадоўлі атрымана 116.679 рублёў, сёлета запланіравана атрымаць 132.000 рублёў.

Сям'я калгасніка Шавеля, які працуе пастухом і даглядчыкам на ферме, а яго жонка—даяркай, выпрацавала за 6 месяцаў 550 працадзён. На гэтыя працадні яны атрымалі авансам 662 кгр. збожжа, 385 руб. грашыма і па 15 кгр. бульбы на кожны працадзень.

Калгаснікі жывуць заможна і культурна. Кожны з іх мае карову, авечак, свіней. Дамы калгаснікаў радыёфіцыраваны, асвятляюцца электрычнасцю.

Іван ГУЛЕЙЧЫК,
звенявы па бульбе, намеснік старшыні калгаса «Дзевятае студзеня».

ВЫНІКІ ЧЭСНАЙ ПРАЦЫ

БАРЫСАЎ. (Па тэлефону). Залатая калгасная восень. Яна радуе калгаснікаў багатым ураджаем. Многа збожжа, бульбы і іншых сельскагаспадарчых прадуктаў атрымаюць калгаснікі за сваю чэсную працу.

У сельскагаспадарчай арцелі «Дружная праца» Кацюкоўскага сельсовета калгаснікі па-стаханаўску змагаліся за сталінскі ўраджай. У гэтым годзе ў сярэднім калгас дабіўся 14 цнт. зернавых з гектара. На працадзень прыпадае па 2 кгр. збожжа, 6 кгр бульбы і 1 рубель грашыма.

Змяніла свой выгляд вёска «Вялікая Трасцяніца». Выраслі дзесяткі калгасных будоўляў. Пабудаван кароўнік на 80 галоў, канюшня, свінарнік, баня, клуб. Многія калгаснікі жывуць зараз у новых дамах. Амаль у кожнай хаце можна ўбачыць новыя шкафы, дываны, нікеліраваныя ложкі, веласіпеды.

Добрых вынікаў дабіліся калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі імені Варашылава Кішчына-Слабодскага сельсовета. У параўнанні з мінулым годам яны атрымалі ў два разы больш збожжа і бульбы.

Калгаснік Шабура атрымае на свае працадні 20 цнт. збожжа, 78 цнт. бульбы і многа іншых прадуктаў. У 66 хатах калгаснікаў ёсць радыё. Калгаснікі выпісваюць і чытаюць газеты. Пасля работы кожны калгаснік мае магчымасць культурна адпачыць.

Калгаснікі рыхтуюцца сустрэць 22-ю гадавіну Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі поўным завяршэннем сельскагаспадарчага года.

С. АВЕРКАЎ.

ШЫРЭЙ РАЗГАРНУЦЬ ЕФРЭМАЎСКІ РУХ

Імя ініцыятара паходу за атрыманне высокіх ураджаяў зернавых звеннявога калгаса «Іскра» Алтайскага края М. Е. Ефрэмава вядома цяпер па ўсяму Совецкаму Саюзу. Ефрэмаў і яго таварышы, пачынаючы з 1936 года, атрымліваюць на значных плошчах ураджаі яравой пшаніцы, якія перавышаюць нават 500 пудоў з гектара.

Тыя метады, якія распрацаваны ефрэмаўцамі для атрымання высокіх ураджаяў зернавых, поўнасцю прымянімы і ў нас, у калгасах БССР. Аб гэтым гаворыць вопыт тых калгасаў БССР, дзе пачынаюць ужо працаваць па-ефрэмаўску.

У калгасе «Маяк соцыялізма» Барысаўскага раёна, прымяняючы метады ефрэмаўскай агратэхнікі, за год падвоілі ўраджай яравой пшаніцы на ўсёй плошчы пасеву.

Ефрэмаў і яго таварышы ў сваёй рабоце кіраваліся ўказаннямі вядомага совецкага вучонага, акадэміка В. Р. Вільямса: «Калі расліну забяспечыць усімі жыццёвымі ўмовамі, то ўраджай нічым не можа быць абмежаван».

Яшчэ зімой, задоўга да пачатку палявых работ у калгасе «Маяк соцыялізма» былі распрацаваны агратэхнічныя мерапрыемствы.

Высокія ўраджаі можна атрымаць толькі ад адборнага насення. У буйным зярняці больш спажыўных рэчываў, усходы бываюць больш дружныя, моцныя, лепш растуць, куставяцца. Ад буйных зярнят атрымліваецца больш моцнае патомства. Неабходна далей, па метаду ефрэмаўцаў, размясціць гэтыя расліны на плошчы найбольш роўнамерна, каб яны не перашкаджалі адна другой у росце і найбольш поўна скарысталі прадастаўленую ім плошчу жыўлення.

Гэтыя палажэнні ефрэмаўцаў у калгасе былі ўлічаны. Насенне яравой пшаніцы «Лютэсцэнс 062» было два разы прапушчана праз зернеачышчальную машыну «ВІМ-2». Абсалютная вага (вага 1000 зярнят) гэтага насення склала 33,7 грама, што дае ў адным кілограме насення 29.670 зярнят.

Вопыт ефрэмаўцаў паказаў неабходнасць адмовіцца ад вагавай нормы высеву і перайсці да нормы па колькасці высяваемых зярнят на гектар. Мы прабавалі знайсці такія даныя прыстасоўна да ўмоў БССР, але не знайшлі. Напэўна, такіх даных не было ў навукова-даследчых устаноў БССР. На першых парах мы прынялі норму высеву на адзін квадратны метр 550 раслін, або на адзін гектар 5,5 млн. раслін. Пры такой норме высеву плошча жыўлення на адну расліну складае 18—19 кв. сантыметраў. Пры гэтых даных канчатковая норма высеву на гектар склала 185 кілограмаў.

Папярэднікам пад пшаніцу была бульба, пад якую ўносіўся гной у колькасці 40 тон на гектар. У гэтым годзе было ўнесена вясной да ворыва на кожны гектар па 3 цэнтнеры суперфасфата і паўтара цэнтнера калійнай солі і на асобных участках, горш запраўленых у мінулым годзе, — аміячнай селітры па 1—2 цэнтнеры на гектар.

Практыка паказала, што пасеў звычайнай дыскавай сеялкай з міжраддзямі 15 сантыметраў не можа даць роўнамернага размеркавання насення, а таксама мае рад іншых недахопаў. Гэты спосаб пасеву прызнан у калгасе нездавальняючым, непрыгодным для атрымання высокіх ураджаяў. Для пасеву былі скарыстаны ільняныя сеялкі «ЛК-1» з міжраддзямі 9 сантыметраў, якія даюць высокую якасць пасеву зернавых культур.

За 7 дзён да пасеву была пачата і поўнасцю праведзена яравізацыя насення, пасеў праведзен з 24 па 29 красавіка.

У выніку калгас атрымаў у сярэднім з усёй плошчы пасеву яравой пшаніцы ў 30,2 гектара па 18,8 цэнтнера з гектара. Гэты ўраджай невысокі ў параўнанні з ураджаямі ефрэмаўцаў Алтайскага края, але значна вышэй ураджаяў мінулага года, калі было атрымана 8 цэнтнераў з гектара.

Гэтыя-ж прыёмы былі прыменены і пад ячмень. Ураджай ячменю ў сярэднім па калгасу з плошчы ў 26,8 гектара склаў 21,7 цэнтнера.

Неабходна сказаць, што ў калгасе не прымянялі такі важны прыём ефрэмаўскай агратэхнікі, як падкормка раслін у часе росту. Ефрэмаўцы прымяняюць, як вядома, на працягу лета да 3—4 падкормак і надаюць гэтаму прыёму вялікае значэнне.

У калгасе цяпер распрацоўваюцца агратэхнічныя мерапрыемствы на 1940 год. Пасевы яравой пшаніцы будуць праведзены па канюшынішчы, узараным на зябліва плугам з прадплужнікам на глыбіні 20 сантыметраў. Пад зябліва ўнесена па 6 цэнтнераў фасфарытнай мукі і 2 цэнтнеры калійнай солі. Вясной будзе праведзена культывацыя і ўнесена дадаткова па 2 цэнтнеры суперфасфата і 1 цэнтнеру аміячнай селітры. Будзе таксама праведзена падкормка пасеваў пшаніцы па ўсходах. Міжраддзі ў ільняной сеялцы будуць звужаны да 7,5 сантыметра, норма высеву насення павялічана да 6,5 млн. зярнят на гектар.

У 1939 годзе калгас не быў удзельнікам Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі. У выніку разгортвання стаханаўскага руху ў гэтым годзе атрыман сярэдні ўраджай зернавых па калгасу 14 цэнтнераў з гектара, на 4 цэнтнеры вышэй мінулага года. Некалькі дзён назад калгас падаў заяву з просьбай аб залічэнні яго экспанентам выстаўкі ў 1940 годзе.

На адзін працадзень сёлета калгаснікі атрымліваюць 4 кгр. зернавых, 7 кгр. бульбы, да 3 руб. грашыма, гародніну, фураж.

Днямі закончылася ўнечарговая сесія Акадэміі навук БССР, прысвечаная ўнядрэнню дасягненняў, паказаных на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы ў калгасах рэспублікі. На гэтай сесіі распрацаваны канкрэтныя агратэхнічныя прыёмы, выкананне якіх дасць магчымасць рэзка павысіць ураджайнасць у калгасах БССР, выканаць указанні любімага правадыра совецкага народа — таварыша Сталіна аб атрыманні 8 мільярдаў пудоў зярна.

Аграном Н. ГЛУХ.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА

У 1933 годзе ў Беларусі створан тэатр, які з'яўляецца вышэйшай формай тэатральна-музыкальнага мастацтва — Дзяржаўны тэатр оперы і балета. Адзін з самых маладых тэатраў, ён пастаўлен совецкім урадам у такія выдатныя ўмовы, што ў сучасны момант з'яўляецца высокамастацкім арганізмам. У гэтым годзе калектыў тэатра атрымаў ад партыі і ўрада выдатны падарунак — новы будынак, на пабудову якога затрачана 17 мільёнаў рублёў.

Толькі за апошнія два годы калектыў тэатра вырас больш чым у тры разы і зараз налічвае каля 800 чалавек. Тэатр з'яўляецца буйным вытворча-культурным камбінатам. Пяць мастацкіх калектываў налічваюць больш 400 кваліфіцыраваных артыстаў. У тэатры 20 тэхнічных і абслугоўваючых цэхаў, якія садзейнічаюць стварэнню высокамастацкіх спектакляў. Выдатны будынак тэатра, у якім ёсць глядзельная зала на 1500 чалавек з прасторным фае, вялікая сцэна, роўная сцэне Маскоўскага Вялікага тэатра СССР, і прасторныя артыстычныя пакоі, забяспечвае ўсе ўмовы для радаснай, творчай працы работнікаў мастацтва.

Партыя і ўрад акружаюць клопатамі і ўвагай работнікаў тэатра. Кампазітары Туранкоў і Багатыроў — аўтары беларускіх опер — удастоіліся чэсці быць выбранымі дэпутатамі Вярхоўнага Совета БССР. У дзень 20-годдзя БССР Вярхоўны Совет рэспублікі прысвоіў званне народнай артысткі БССР Л. П. Александроўскай, званні заслужаных артыстаў салістам оперы і балета тт. Мурамцаву, Дзянісаву, Балоціну, Млодэк, Аляксеевай, Васільевай і Нікалаевай. Рад работнікаў тэатра ўзнагароджан граматамі Вярхоўнага Совета БССР.

Пастаўлены ў выдатныя матэрыяльныя ўмовы, тэатр развіваўся каласальнымі тэмпамі. У нашым тэатры паспяхова прайшлі пастаноўкі рускіх і заходніх класікаў — оперы «Князь Ігар», «Еўгеній Онегін», «Пікавая дама», «Залаты пятушок», «Русалка», «Севільскі цырульнік», «Кармен», «Тоска», «Рыгалета» і інш.

Мы таксама ажыццявілі пастаноўку балетаў «Лебядзінае возера», «Марная перасцярога», «Капелія» і лепшых совецкіх твораў — оперы «Ціхі Дон» і балетаў «Чырвоны мак», «Бахчысарайскі фантан». Апошнія два годы, рыхтуючыся да пераходу ў новы будынак, калектыў тэатра, у супрацоўніцтве з беларускімі пісьменнікамі і кампазітарамі, стварыў монументальныя творы беларускага совецкага мастацтва, якія адлюстроўваюць барацьбу беларускага народа з ворагамі працоўных.

10 сакавіка гэтага года, у дзень адкрыцця новага тэатра, упершыню ў гісторыі Беларусі глядач убачыў герояў беларускага народа ў оперы «Міхась Падгорны», напісанай кампазітарам Цікоцкім (па лібрэта беларускага паэта-ордэнаносца Броўка). Друк і наш глядач па дастоінству ацанілі гэты твор опернага мастацтва.

У жніўні была ўпершыню паказана другая беларуская опера «Дрыгва»—кампазітара Багатырова (па аповесці народнага паэта БССР ордэнаносца Якуба Коласа). Гэта опера, якая адлюстроўвае барацьбу беларускага народа з белапольскімі акупантамі і напісана выдатнай лірычнай мовай, паказала творчую зрэласць беларускіх кампазітараў і калектыва тэатра.

У кастрычніку будзе паказан першы беларускі балет «Салавей» — кампазітара Крошнера (лібрэта Слонімскага па матывах аповесці беларускага пісьменніка-ордэнаносца З. Бядулі). Гэты балет адлюстроўвае яркія эпізоды з гісторыі прыгнечання беларускага народа польскімі панамі. Вобразы герояў балета Сымона і Зоські выражаюць вялікі аптымізм і жыццерадаснасць народа, яго рашымасць змагацца з польскімі панамі за сваю свабоду і шчасце. Тэатр таксама працуе над беларускімі операмі «Кветка шчасця» — кампазітара, дэпутата Вярхоўнага Совета БССР Туранкова і «Кацярына» — кампазітара Шчэглова. Гэтыя оперы глядач убачыць у самы бліжэйшы час.

Пачата работа па стварэнню другога беларускага балета, адлюстроўваючага шчаслівае сённяшняе беларускага калгаснага сялянства. Гэта будзе жыццерадасны, поўны аптымізма балет, які пакажа заможнае жыццё нашых калгаснікаў, шчаслівую сталінскую моладзь. Лібрэта балета піша аўтар сцэнарыя кінофільма «Трактарысты» — Памешчыкаў, а музыку — адзін з лепшых кампазітараў Саюза — Кабалеўскі.

Апрача беларускіх твораў тэатр працуе над асваеннем класічнай спадчыны. У 1940 годзе да юбілея вялікага рускага кампазітара Чайкоўскага будуць пастаўлены оперы «Чаравічкі», «Еўгеній Онегін», балеты «Лебядзінае возера», «Спячая красавіца».

У пачатку 1940 года адбудзецца дэкада беларускага мастацтва ў Маскве. На дэкадзе мы будзем дэманстраваць перад усім светам вялікія дасягненні мастацтва свабоднага беларускага народа.

Зараз, калі пасланцы 170-мільённага совецкага народа, доблесныя байцы Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі дапамаглі нашым братам — беларусам і украінцам вызваліцца з-пад панскага гнёту, — мы, работнікі мастацтваў ордэнаноснай БССР, адчуваем яшчэ большую адказнасць за поспех дэкады мастацтва. Мы ў нашым мастацтве адлюструем каласальны росквіт, якога дабіўся беларускі народ пад сонечнымі праменнямі Сталінскай Канстытуцыі.

Работнікі тэатра гараць жаданнем паказаць сваё мастацтва братам з Заходняй Беларусі. Як толькі партыя і ўрад прадаставяць нам магчымасць, мы павязем у Заходнюю Беларусь нашы спектаклі, раскажам аб вялікіх клопатах роднага і любімага бацькі і друга Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна аб росквіце культуры і мастацтва народаў СССР.

О. ГАНТМАН,
дырэктар Вялікага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета БССР.

АДДЗЕЛ ПРАПАГАНДЫ І АГІТАЦЫІ РАЙКОМА ПАРТЫІ

Пастанова Цэнтральнага Камітэта нашай партыі аб пастаноўцы партыйнай прапаганды адыграла выключную ролю ў перабудове ўсёй прапагандысцкай работы. ЦК ВКП(б) указаў, што галоўным метадам вывучэння марксізма-ленінізма павінен стаць метад самастойнага вывучэння.

Выходзячы з гэтага рашэння і гістарычных указанняў правадыра народаў таварыша Сталіна на XVIII з'ездзе партыі, аддзел прапаганды і агітацыі Кагановіцкага райкома партыі (г. Мінск) правёў нямалую работу па перабудове партыйнай прапаганды.

У нашым раёне да пастановы ЦК ВКП(б) існавала 98 гурткоў, у якіх займалася 1.024 члены і кандыдаты партыі.

Зараз мы маем на прадпрыемствах і ва ўстановах раёна толькі 15 гурткоў. Ствараючы гурткі, аддзел прапаганды і агітацыі паклаў у аснову камплектавання іх прынцып добраахвотнасці, ліквідаваўшы практыку прымусовага залічэння комуністаў у гурткі. Акрамя таго, мы вылучылі кіраўнікамі гурткоў высокакваліфіцыраваных прапагандыстаў — тт. Гайдука, Ліўшыца, Лібермана, Скакальскага і інш. Усе гэтыя таварышы маюць вышэйшую адукацыю, тэарэтычна падрыхтаваны і маюць вопыт прапагандысцкай работы.

Асаблівую ўвагу мы звярнулі на паспяховую рэалізацыю пастановы ЦК ВКП(б) аб тым, што галоўным метадам вывучэння большэвіцкай тэорыі павінен стаць метад самастойнай работы. Больш 5.000 партыйных і непартыйных большэвікоў нашага раёна самастойна, настойліва і сур'ёзна вывучаюць гісторыю большэвіцкай партыі, авалодваюць марксізмам-ленінізмам.

У дапамогу самастойна вывучаючым «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» аддзел прапаганды і агітацыі сістэматычна арганізуе і праводзіць лекцыі і кансультацыі. Пачынаючы з 1 кастрычніка 1938 г. ў раёне прачытана 157 лекцый па гісторыі партыі і асобных творах класікаў марксізма-ленінізма, праведзена 164 індывідуальных і 105 групавых кансультацый. Усяго на лекцыях і кансультацыях прысутнічала 17.500 чалавек з іх 10.050 комуністаў.

Лекцыі ў асноўным прайшлі на высокім ідэйна-палітычным узроўні. Лекцыі чыталі кваліфіцыраваныя спецыялісты, як-та: дацэнты тт. Драгілеў, Чымбург, Валчок і інш. Аднак мы мала арганізавалі папулярных лекцый. Гэта наш вялікі недахоп.

ЦК ВКП(б) у сваёй пастанове аб пастаноўцы прапаганды марксізма-ленінізма ў Беларускай ССР, Орлоўскай і Курскай абласцях указаў на неабходнасць чытання «папулярных, масавых лекцый для менш падрыхтаваных членаў і кандыдатаў партыі, рабочых, калгаснікаў на такія тэмы, як, напрыклад, аб соцыялістычнай дзяржаве, што такое соцыялізм, што такое комунізм, аб развіцці вытворчых сіл у трэцяй пяцігодцы, асабістае і грамадскае ў калгасе, аб статуце і праграме партыі і т. д.» (з пастановы ЦК ВКП(б) ад 16 жніўня 1939 г.).

Пасля гэтага ўказання ЦК мы карэнным чынам перабудавалі план лекцый, дакладаў і кансультацый. Перабудова работы ў галіне арганізацыі лекцый ужо дала свае рэзультаты. Значна павялічылася колькасць наведвальнікаў.

Буйнейшым недахопам у нашай рабоце было таксама і тое, што лекцыі па гісторыі партыі чыталіся пераважна па першых раздзелах «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Гэта прывяло да таго, што мы, як і рад іншых аддзелаў прапаганды і агітацыі, раўняліся не па перадавых людзях, а па адстаючых у вывучэнні гісторыі партыі. Гэты недахоп мы ўжо ліквідавалі. Зараз тэматыка лекцый так пабудавана, што яны чытаюцца па ўсіх раздзелах «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» прычым галоўная ўвага аддаецца паслякастрычніцкаму перыяду гісторыі партыі.

Аддзел прапаганды і агітацыі райкома партыі штодзённа займаецца пытаннем кіраўніцтва і дапамогі таварышам, якія самастойна вывучаюць гісторыю партыі. Была праведзена раённая нарада сакратароў пярвічных партарганізацый, прапагандыстаў і лектараў па пытанню рэалізацыі пастановы ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандзе. Гэта нарада дала нядрэнныя рэзультаты. Пасля яе ў радзе партыйных арганізацый, як, напрыклад, фабрыкі ім. Куйбышава, шчотачнай і іншых, партыйная асвета значна палепшылася.

За год існавання аддзела прапаганды і агітацыі мы праверылі становішча партыйнай прапаганды ў цэлым радзе партыйных арганізацый (малочны камбінат, фабрыка «Кастрычнік», цагельныя заводы № 2, № 3 і інш.). Выявіўшы тыя або іншыя недахопы ў галіне партыйнай асветы, мы адразу рэагавалі і аказвалі неабходную дапамогу.

Можна прывесці такі прыклад. На малочным камбінаце было выключна дрэнна пастаўлена вывучэнне «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Накіравалі туды штатнага прапагандыста тав. Лібермана. Ён падрабязна азнаёміўся са становішчам партыйнай прапаганды, пасля чаго, па дагаворанасці з сакратаром партбюро, склікаў нараду комуністаў і беспартыйных, самастойна вывучаючых гісторыю партыі. На гэтай нарадзе было ўсебакова абмеркавана пытанне аб тым, як працаваць над «Кароткім курсам гісторыі ВКП(б)». Пасля нарады многія таварышы сур'ёзна ўзяліся за партыйную вучобу.

У нашым раёне многія партыйныя арганізацыі правялі таварыскія гутаркі па асобных раздзелах «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» і асобных работах класікаў марксізма-ленінізма.

У арганізацыі і правядзенні таварыскіх гутарак вялікую дапамогу аказаў партыйны кабінет нашага раёна. Ім была распрацавана тэматыка гутарак з указаннем твораў класікаў марксізма-ленінізма. Была арганізавана кансультацыя.

У нас ёсць 105 лектараў, 20 пазаштатных і 4 штатных прапагандысты. Усе гэтыя таварышы сістэматычна скарыстоўваюцца на рабоце. Кожны з штатных прапагандыстаў райкома партыі мае канкрэтны план работы на бліжэйшы час. Вось, напрыклад, прапагандыст тав. Ліберман у верасні прачытаў 5 дакладаў аб міжнародным становішчы, правёў 15 кансультацый па гісторыі ВКП(б) і іншых пытаннях.

Недахопам у нашай рабоце з'яўляецца тое, што мы не наладзілі праверку канспектаў дакладчыкаў і лектараў. У пастанове ЦК ВКП(б) аб пастаноўцы прапаганды марксізма-ленінізма ў Беларускай ССР, Орлоўскай і Курскай абласцях сказана: «Устанавіць такі парадак, каб ні адзін лектар не дапускаўся да чытання лекцыі без папярэдняй праверкі аддзелам прапаганды абкома або райкома партыі ступені падрыхтаванасці лектара». Гэта ўказанне Цэнтральнага Камітэта мы павінны ва што-б та ні стала выканаць.

Наша задача заключаецца ў тым, каб з дня ў дзень па-большэвіцку змагацца за поўную рэалізацыю рашэнняў ЦК ВКП(б) аб пастаноўцы партыйнай прапаганды.

А. І. МЕЛЬНІЧОНАК,
заг. аддзелам прапаганды і агітацыі Кагановіцкага райкома партыі.

З А Р У Б Я Ж О М

ВЫСТУПЛЕННЕ МІНІСТРА ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ ЛІТВЫ УРБШЫС ПА ПОВАДУ РАТЫФІКАЦЫІ СОВЕЦКА-ЛІТОЎСКАГА ДАГАВОРА

КАЎНАС, 14 кастрычніка. (ТАСС). У часе абмеркавання ў сейме пытання аб ратыфікацыі совецка-літоўскага дагавора выступіў з прамовай міністр Замежных Спраў Літвы Урбшыс.

10 кастрычніка 1939 года, заявіў Урбшыс, у Маскве паміж Совецкім Саюзам і Літвой быў падпісан дагавор аб звароце Літве горада Вільна і Віленскай вобласці і аб узаемадапамозе паміж СССР і Літвой. У сувязі з тым, што дагавор павінен уступіць у сілу не пазней 15 кастрычніка, я звяртаюся ад імені ўрада да членаў сейма з просьбай тэрмінова ратыфіцыраваць гэты дагавор.

Асновай падпісанага дагавора з'яўляецца совецка-літоўскі мірны дагавор 1920 года і дагавор аб ненападзе і мірным вырашэнні канфліктаў, заключаны ў 1926 годзе. Ідэі, закладзеныя ў гэтых дагаворах, з'яўляюцца асновай далейшых адносін паміж абодвума краінамі.

Мірным дагаворам 1920 года Совецкі Саюз прызнаў права народаў на самавызначэнне і нашу незалежнасць. На працягу 19 год нашы адносіны з Совецкім Саюзам развіваліся ў духу заключаных дагавораў і за ўвесь гэты час паміж абодвума краінамі не было ніякіх спрэчак. СССР заўсёды паважаў інтарэсы Літвы і заўсёды падтрымліваў яе справядлівыя патрабаванні. Па віленскаму пытанню мы заўсёды мелі моцнае падтрыманне СССР. Заключэннем дагавора ад 10 кастрычніка 1939 года нашы адносіны з Совецкім Саюзам уступаюць у новую фазу.

Выступаўшыя затым дэпутаты сейма Квікліс, Меркіс і іншыя падкрэслілі выключную важнасць совецка-літоўскага дагавора. Дэпутаты выразілі сваю ўдзячнасць Совецкаму Саюзу за дружбу і сімпатыі да Літоўскай рэспублікі.

ЗАКОН АБ АДМІНІСТРАТЫЎНЫМ УСТРОЙСТВЕ ВІЛЕНСКАЙ ВОБЛАСЦІ

КАЎНАС, 14 кастрычніка. (ТАСС). Газета «Лietувос айдас» паведамляе, што ўчора на пасяджэнні кабінета міністраў Літвы быў прынят часовы закон аб адміністратыўным устройстве Віленскай вобласці.

Балгарскі друк аб совецка-літоўскім дагаворы

СОФІЯ, 14 кастрычніка. (ТАСС). Ранішнія балгарскія газеты «Зара» і «Утро» апублікавалі 13 кастрычніка вытрымкі з перадавога артыкула «Праўды», прысвечанага заключэнню совецка-літоўскага дагавора. У загалоўках газеты пішуць: «Прыклад мірнага вырашэння галоўнейшых знешнепалітычных пытанняў». Газета «Утро» асабліва падкрэслівае словы «Праўды» аб тым, што дагаворамі з прыбалтыйскімі краінамі Совецкі Саюз стварае жалезны пояс совецкай абароны і што адначасова з гэтым ствараецца моцны мір ва Ўсходняй Еўропе. Жырным шрыфтам выдзяляе газета тыя месцы перадавога артыкула, у якіх гаворыцца, што дагавор ярка ілюстрыруе палітыку Совецкага Саюза ў адносінах малых, нядзольных да самаабароны дзяржаў.

ДА ВЫЕЗДУ НЕМЦАЎ З ЛАТВІІ І ЭСТОНІІ

РЫГА, 14 кастрычніка. (ТАСС). Прэзідэнт Латвіі Ульманіс у сваім апошнім выступленні па радыё ў сувязі з ратыфікацыяй совецка-латвійскага пакта закрануў пытанне аб перасяленні нямецкіх падданых з Латвіі ў Германію.

Ульманіс заявіў: «Распаўсюджваюцца злосныя выдумкі, што ад'езд немцаў звязан з латвійска-совецкім пактам. Наколькі неабгрунтавана гэта сцвярджэнне, відаць ужо з таго, што ад'езд немцаў пачаўся з такіх краін, якія не заключылі падобных дагавораў.

Зварот немцаў у Германію адбываецца выключна па меркаваннях германскага ўрада, незалежна ад якіх-небудзь іншых акалічнасцей».

**

У сувязі з ад'ездам немцаў з Эстоніі ў Германію эстонская газета «Пявалехт» у перадавым артыкуле ад 11 кастрычніка пісала, што паміж ад'ездам немцаў і совецка-эстонскім пагадненнем няма нічога агульнага. Гэты ад'езд прадпрыняты выключна па жаданню германскага ўрада, які ставіць сваёй задачай вярнуць усіх немцаў, якія жывуць за граніцай, на іх радзіму. З самага тэкста пакта аб узаемадапамозе, заключанага паміж Совецкім Саюзам і Эстоніяй, заяўляе газета, таксама не вынікае нічога такога, што прымусіла-б немцаў, якія жывуць у Эстоніі, перасяліцца ў Германію. (ТАСС).

НА ФРАНТАХ КІТАЯ

У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КІТАІ

На граніцы правінцый Хунань і Хубэй кітайскія войскі, заняўшы чыгуначную станцыю Янлоцзе, прадаўжаюць весці наступленне двума калонамі. Адна з іх праследуе японскія часці, адступаючыя ў напрамку да Пуцы (у 40 клм. на паўночны ўсход ад Іочжоу). Другая кітайская калона прасоўваецца ў заходнім напрамку і вядзе атакі па тылу і леваму флангу японцаў паблізу Іочжоу. 13-я, 6-я і 3-я японскія дывізіі, адыходзячыя на ўсход ад Іочжоу, праследуюцца кітайскімі часцямі. У сувязі са стварыўшымся напружаным становішчам на гэтым участку фронта японцы спешна перакідваюць ваенную маемасць з Іочжоу у Пуцы. 11 кастрычніка, прадпрыняўшы начную атаку, кітайскія часці ўварваліся ў Байлоцы (у 30 клм. на паўночны ўсход ад Іочжоу). На японскім аэрадроме ў Байлоцы былі знішчаны маемасць і абсталяванне аэрадрома. Кітайцы таксама патапілі на рацэ многа японскіх лодак. 12 кастрычніка кітайскія часці з боем занялі Янлінь, які знаходзіцца ў ваколіцах Байлоцы.

У паўночна-ўсходняй частцы правінцыі Цзянсі кітайскія часці, якія прасоўваюцца ў напрамку на Унін-Фынсінь, 13 кастрычніка занялі Чжоуфаі (на паўднёвы ўсход ад Уніна). Адначасова кітайскія часці, якія прасоўваюцца да Уніна з Інінчжоу, цясняць адступаючыя японскія часці, і іх авангарды падышлі да горада.

У канцы верасня кітайскі партызанскі атрад, які аперыруе ў раёне шасе Сяэгань-Юньмынь (паўночная частка правінцыі Хубэй), правёў удачны налёт на японскі абоз з ваенным снаражэннем. У часе налёту партызаны захвацілі два японскія грузавікі з балонамі удушлівага газу. Мяркуючы па гэтаму, японскае камандаванне, відавочна, рыхтуецца зноў да газавых атак на фронце ў паўночнай частцы правінцыі Хубэй.

У ПАЎНОЧНЫМ КІТАІ

У паўднёвай частцы правінцыі Хэбэй японскае камандаванне зноў кінула каля 3 тыс. войск у чарговую экспедыцыю па ачыстцы ад атрадаў кітайскіх партызан раёнаў Пяньцзінь—Пукоўскай і Бэйпін—Ханькоўскай чыгунак. У рэзультаце гэтай аперацыі, пачатай японцамі 9 кастрычніка, японцы страцілі звыш тысячы чалавек салдат і афіцэраў.

У ПАЎДНЁВЫМ КІТАІ

Аднавіліся бaі за Чаочжоу (на поўнач ад Сватоу). 10 кастрычніка ноччу кітайскія часці падышлі непасрэдна да горада.

13 кастрычніка кітайскія часці выбілі японцаў з Чжуншаня (на поўдзень ад Кантона). Адступіўшыя японцы ўнеслі з сабой звыш 700 трупаў салдат і афіцэраў.

Часці кітайскіх войск, заняўшыя 12 кастрычніка Цзянмынь (на паўднёвы захад ад Кантона), вымушаны былі 13 кастрычніка пакінуць горад. Вакол горада прадаўжаюцца жорсткія бaі. Спроба японцаў прабіцца на захад скончылася няўдачай.

ВАЙНА Ў ЕЎРОПЕ

ПАВЕДАМЛЕННЕ ВЯРХОЎНАГА КАМАНДАВАННЯ ГЕРМАНСКАЙ АРМІІ

БЕРЛІН, 15 кастрычніка. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро перадае наступнае паведамленне вярхоўнага камандавання германскай арміі.

«На ўсходзе асобых падзей не адбылося. На захадзе — слабы агонь непрыяцельскай артылерыі. 13 кастрычніка ў раёне Віркенфельд быў збіт яшчэ адзін непрыяцельскі самалёт. За 14 кастрычніка не адзначана асаблівай дзейнасці ні з непрыяцельскага, ні з нашага боку.

У ноч з 14 на 15 кастрычніка ў паўночнай частцы Германіі быў чутны прыглушаны шум матораў. Наша зенітная артылерыя адкрыла агонь».

БРУСЕЛЬ, 15 кастрычніка. (ТАСС). Французская газета «Пці парыз'ен» 14 кастрычніка ў ваенным аглядзе піша: «На фронце за апошнія дні і ночы не наглядалася ніякай актыўнасці. Немцы паслалі ў разведку не больш 5 або 6 патрулёў. Для фронта працяжэннем у 150 кілометраў гэтага мала.

Ініцыятыва з нашага боку таксама была зведзена да мінімума. Адбывалася рэдкая артылерыйская перастрэлка».

ПЕРАКІДКА АНГЛІЙСКАЙ АРМІІ ВА ФРАНЦЫЮ

ЛОНДАН, 14 кастрычніка. (ТАСС). Англійскія ваенныя кругі лічаць вялікім дасягненнем паспяховую перакідку англійскай арміі з усім снаражэннем і боепрыпасамі ва Францыю. У ваенных кругах заяўляюць, што асноўныя аперацыі па перакідцы англійскіх войск ужо закончаны. Створана велізарная сетка тылавых арганізацый і баз. Перакідка дадатковых часцей прадаўжаецца бесперапынна і праходзіць без затрудненняў.

ФРАНЦУЗСКАЕ КАМЮНІКЕ

ПАРЫЖ, 15 кастрычніка. (ТАСС). Агенцтва Гавас перадае афіцыяльнае камюніке аб ваенных дзеяннях, апублікаванае ў Парыжы вечарам 14 кастрычніка. У камюніке гаворыцца: «У раёнах на захад ад ракі Саар і на поўдзень ад Цвейбрукена наглядалася актыўнасць патрулёў праціўніка. Дзеянні гэтых патрулёў былі адбіты. На паўднёвы захад ад Саарбрукена адбываецца моцны артылерыйскі агонь».

**

ХЕЛЬСІНКІ, 14 кастрычніка. (ТАСС). Газета «Говудстадсбладэт» паведамляе, што на Заходнім фронце чакаецца вялікае наступленне немцаў. Устаноўлена, што актыўнасць германскіх патрулёў на паўночным участку фронта азначае нешта большае, чым жаданне пазандыраваць глебу. Стала вядома, што ў раёне перадавых пазіцый ідзе вялікае перасоўванне германскіх войск. Вельмі магчыма, што Гітлер, у адказ на адхіленне мірнай прапановы Англіяй і Францыяй, зробіць спробу выцясніць французаў з пазіцый, занятых імі з пачатку вайны.

ДА ПАТАПЛЕННЯ АНГЛІЙСКАГА ЛІНКОРА «РОЙЯЛ ОК»

ЛОНДАН, 15 кастрычніка. (ТАСС). У апошнім паведамленні англійскага марскога міністэрства аб патапленні лінкора «Ройял ок» указваецца, што колькасць выратаваных складае 396 чалавек. Як мяркуюць, каманда карабля складала 1200 чалавек. Такім чынам загінула прыблізна 800 чалавек. Да гэтага часу не было апублікавана ніякіх вестак аб дні і месцы катастрофы. Аднак, па вестках марскіх аглядальнікаў, карабль быў тарпедыраван у 2 гадзіны 30 мінут раніцы 14 кастрычніка, калі было зусім цёмна.

Спрэчкі ў палаце абшчын

ЛОНДАН, 14 кастрычніка. (ТАСС). 12 кастрычніка ў спрэчках у палаце абшчын пасля заявы Чэмберлена лейбарыст Джордж Лэнсберы заявіў, што ён шкадуе аб тым, што англійскі ўрад не звярнуўся да совецкага [illegible] але ў гэтай палаце ёсць і дэпутаты, якім не падабаецца лідэр англійскага ўрада. Урэшце Гітлер зрабіў усё-такі мірныя прапановы, якія безумоўна з'яўляюцца базай для дыскусій.

[illegible]

Выказванне відных англійскіх дзеячоў па пытанню аб міры

[illegible]

...заявіў: «Чым хутчэй будзе аддан загад спыніць агонь на фронце і ўключыць святло ў тылу, тым лепш». Закранаючы пытанне аб гарантыях міру, Шоу ўказвае: «Той пагляд, што пагадненне можа быць гарантыравана, з'яўляецца часткай пагубнага французскага заблуджэння ад[illegible] ...бяспечанні міру ў паўднёва-ўсходняй Еўропе.

Прафесар Халдэйн адабрае неадкладныя мірныя перагаворы, аднак заяўляе, што неабходна зразумець, што ніякія гарантыі міру нічога не варты, пакуль большасць чалавецтва не будзе жыць ва ўмовах соцыялізма.

ПАДРЫХТОЎКА ДА XXII ГАДАВІНЫ КАСТРЫЧНІЦКАЙ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВОЛЮЦЫІ

НАСУСТРАЧ ВЯЛІКАМУ СВЯТУ

[illegible]

...пярэдадні свята на прадпрыемствах, ва ўстановах і на выбарчых участках адбудуцца вечары сустрэчы з байцамі і камандзірамі РСЧА, прысвечаныя вызваленню працоўных Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі ад гнёту, эксплаатацыі і заняволення.

У канцы бягучага месяца арганізуюцца раённыя алімпіяды мастацкай сама[illegible]

...тав. Зыглін, дырэктар друкарні імені Сталіна тав. Каждан, старшыня заўкома Трамвайнага парка тав. Яноўскі падрабязна расказалі аб тым, як рабочыя, служачыя рыхтуюцца да вялікага свята, як выконваюцца ўзятыя імі абавязацельствы ў соцыялістычным спаборніцтве імені XXII гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі.

ВЫСТАЎКІ У ХАТАХ-ЧЫТАЛЬНЯХ

ПУХАВІЧЫ. На прадпрыемствах, ва ўстановах і ў калгасах раёна пачалася падрыхтоўка да свята XXII гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі. РК КП(б)Б склікае семінар прапагандыстаў і агітатараў, якія выязджаюць у сельсоветы раёна для правядзення дакладаў аб гадавіне Кастрычніка.

Намечана ў клубах, хатах-чытальнях і дамах соцыялістычнай культуры арганізаваць выстаўкі з матэрыяламі, якія адлюструюць поспехі соцыялістычнага будаўніцтва ў нашай краіне.

7 лістапада ў раённых цэнтрах і сельсоветах адбудуцца дэманстрацыі працоўных. У дні свята на прадпрыемствах, у соўгасах і калгасах будуць праведзены вечары мастацкай самадзейнасці.

СВЯТОЧНЫЯ ПАДАРУНКІ

АСІПАВІЧЫ. Рабочыя і дзеці рабочых шклозавода «Кастрычнік» да XXII гадавіны Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі атрымаюць выдатны падарунак. Тут закончана будаўніцтва двухпавярховай сярэдняй школы.

Заканчваецца будаўніцтва двухпавярховай сталінскай школы у мястэчку Ліпень. У Гродзянскім сельсовеце на аўтабазе да свята будзе абсталёван клуб. Калгас «Новая ніва» Свіслацкага сельсовета заканчвае будаўніцтва прасторнай хаты-чытальні.

(БЕЛТА).

Хранікальна-дакументальны фільм аб Заходняй Беларусі

У Мінск вярнуўся з Заходняй Беларусі дырэктар кінастудыі «Совецкая Беларусь» тав. Юдзін. У гутарцы з супрацоўнікам «Звязды» ён расказаў аб стварэнні кінастудыяй новага хранікальна-дакументальнага фільма на тэму «Вызваленая Заходняя Беларусь».

У часе наступлення Чырвонай Арміі, у гарады і сёлы Заходняй Беларусі накіравалася брыгада творчых работнікаў студыі: рэжысёры І. Шульман і Е. Гезін, аператары В. Гарэлік і Б. Рабаў. Брыгаду ўзначаліў тав. Файнштэйн. Брыгадзе ўдалося зазняць кадры яркіх баявых эпізодаў і гераічных подвігаў чырвоных воінаў краіны соцыялізма, брацкай і цёплай сустрэчы Чырвонай Арміі працоўнымі Гродна, Беластока, Валкавыска і т. д.

Другую брыгаду творчых работнікаў студыі ўзначаліў дырэктар студыі тав. Юдзін. Сюды ўвайшлі маладыя рэжысёры А. Шульман і С. Сплашноў, аператары А. Рагоўскі і В. Максімовіч. Маршрут брыгады — Брэст-Літоўск—Маладзечна—Ашмяны—Гродна і інш. У яе плане — з'ёмкі сустрэчы Чырвонай Арміі насельніцтвам Заходняй Беларусі, паказ работы часовых упраўленняў, сялянскіх камітэтаў, чырвонай гвардыі.

Брыгады прадаўжаюць працаваць у Заходняй Беларусі. Імі будуць яшчэ зазняты кадры аб падрыхтоўцы і выбарах дэпутатаў у Народнае (Нацыянальнае) Сабранне Заходняй Беларусі, аб кастрычніцкіх урачыстасцях у вызваленых сёлах і гарадах, і т. д.

Увесь гэты багацейшы і цікавы матэрыял увойдзе ў новы хранікальна-дакументальны фільм аб Заходняй Беларусі, які стварае мінская кінастудыя «Совецкая Беларусь». Фільм намечана выпусціць у бліжэйшы час.

Д З Ё Н Н І К

Сёння, у 7 гадзін вечара, у Доме партактыва (малая зала) адбудзецца кансультацыя па пытаннях прадстаячых выбараў у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных (для агітатараў).

Аддзел прапаганды і агітацыі Мінгаркома КП(б)Б.

**

Сёння, у 7 гадзін вечара, Дом партактыва Мінгаркома КП(б)Б праводзіць лекцыю на тэму «Аб Заходняй Беларусі і Заходняй Украіне».

Лектар — акадэмік, член-карэспандэнт Акадэміі навук СССР тав. Пічэта.

Лекцыя адбудзецца ў Доме партактыва (вялікая зала). Білеты ў РК КП(б)Б.

**

Сёння, у 6 гадзін вечара, у Доме ўрада (вялікая зала) адбудзецца гарадскі сход Мінскага камсамольскага актыва.

Парадак дня:

Даклад сакратара ЦК КП(б)Б тав. Маліна аб Заходняй Беларусі.

Прапускі — у горрайкоме ЛКСМБ.

Мінскі гарком ЛКСМБ.

В. а. адказнага рэдактара **Т. С. ГАРБУНОЎ.**

ВЯЛІКІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА
17 кастрычніка
Абанемент № 116.
ЦАРСКАЯ НЯВЕСТА
Білеты ў тэатральнай касе (Дом прафсаюзаў) з 12 да 5 г. дня; у дзень пастаноўкі — у касе тэатра з 6 г. веч.

ПЕРШЫ БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ДРАМАТЫЧНЫ ТЭАТР
16 кастрычніка — прэм'ера.
«ХТО СМЯЕЦЦА АПОШНІМ»
Абанемент № 37.
Пачатак у 7 г. 30 м. веч.
Каса адкрыта з 2—8 г. веч.

Кінотэатр «Чырвоная зорка»
«СТЕПАН РАЗИН»
Пачатак у 5, 7, 9 і 11 г. веч.

Кінотэатр «Радзіма»
«Я ВЕРНУСЬ»

Кінотэатр «Інтэрнацыянал»
«ДРУЗЬЯ ВСТРЕЧАЮТСЯ ВНОВЬ»

Кінотэатр «Спартак»
АЭРАГРАД

Дзіцячы кінотэатр
СЕВАНСКІЯ РЫБАКІ

Кінотэатр «НАВІНЫ ДНЯ»
1. Горад імені маршала (кінонарыс).
2. Журналы Маскоўскай студыі кінохронікі №№ 85 і 86.
3. Журналы Мінскай студыі кінохронікі №№ 45 і 46.

Мінскі дзяржаўны педагагічны інстытут
імені А. М. ГОРКАГА
аб'яўляе **ПРЫЁМ** на аднагадовыя КУРСЫ
ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ ВЫКЛАДЧЫКАЎ НЯМЕЦКАЙ І АНГЛІЙСКАЙ МОЎ ДЛЯ 5—7 КЛАСАЎ СЯРЭДНЯЙ І НЯПОЎНАЙ СЯРЭДНЯЙ ШКОЛЫ.
На курсы прымаюцца грамадзяне, маючыя закончаную сярэднюю адукацыю (без абмежавання ўзросту).
Паступаючыя на курсы падвяргаюцца прыёмным іспытам па палітграмаце, нямецкай (англійскай) мове, рускай і беларускай мовах (дыктоўка).
Курсанты забяспечваюцца стыпендыяй і кватэрнымі.
Жадаючыя паступіць на курсы падаюць заяву на імя дырэкцыі з прыкладаннем атэстата аб адукацыі (у арыгінале), аўтабіяграфіі і двух фотакартак. У заяве неабходна ўказаць, на якое аддзяленне (нямецкае або англійскае) жадае паступіць.
ПРЫЁМ ЗАЯЎ ДА 23 КАСТРЫЧНІКА.
Заявы з указанымі дакументамі накіроўваць па адрасу: Мінск, галоўны корпус Універсітэцкага гарадка, пэдінстытут, пакой 230.
На іспыты з'яўляцца па выкліку.
ДАВЕДКІ ПА ТЭЛЕФОНУ 24-297.
ДЫРЭКЦЫЯ ІНСТЫТУТА.

МІНСКІ ВУЧЭБНА-КУРСАВЫ КАМБІНАТ БЕЛКАЛЕССАЮЗА
аб'яўляе **НАБОР на 6-месячныя КУРСЫ**
ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ БУХГАЛТАРАЎ І ПЛАНАВІКОЎ для работы ў арцелях БЕЛКАЛЕСПРАМСАЮЗА.
На курсы прымаюцца асобы з адукацыяй не ніжэй 7-годкі і стажам рахунковай работы не менш 2 год.
Паступаючыя здаюць іспыты па палітграмаце, матэматыцы, беларускай і рускай мовах (дыктоўка).
Курсанты забяспечваюцца стыпендыяй у размеры ад 175 да 250 руб. у залежнасці ад паспяховасці, а іншагароднія забяспечваюцца бясплатнай кватэрай.
ПРЫЁМ ЗАЯЎ ДА 20 КАСТРЫЧНІКА.
Іспыты з 20 па 25 кастрычніка.
Да заявы трэба прыкласці дакументы аб адукацыі і аб стажы работы.
На іспыты з'яўляцца па выкліку.
Заявы накіроўваць па адрасу: гор. Мінск, Валадарская, 15. Мінскі вучэбна-курсавы камбінат Белкалессаюза. Тэлефон 23-544.
ДЫРЭКЦЫЯ.

ДА ЎВАГІ КАЛГАСАЎ, СОЎГАСАЎ, ГУЖТРАНСПАРТНЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ, КАЛГАСНІКАЎ І АДНААСОБНІКАЎ.
Наступіў сезон стрыжкі коней.
СТРЫЖЫЦЕ ХВОСТ І ГРЫВУ Ў КОНЕЙ
Увесь сабраны волас прадавайце па ўстаноўленых цэнах САЮЗЗАГОТСКУР праз яго раз'язных агентаў, ларкі, а таксама сельпо і Саюзуціль.
Забараняецца стрыжка валасоў у коней, хворых заразнымі хваробамі, і ў гаспадарках, неблагапалучных па заразных хваробах коней, а таксама ў коней, маладзей 3-х год.

КОНЮХАМ і іншым работнікам калгасаў, соўгасаў, якія робяць стрыжку коней, выплачваецца загатавіцелямі ПРЭМІЯ-ДАПЛАТА за збіраемы і прадаваемы волас у размеры 50 проц. загатоўчага кошту прадаваемага конскага воласа.
САЮЗЗАГОТСКУР.

УПРАЎЛЕННЮ ДЗЯРЖПРАЦАШЧАДКАС І ДЗЯРЖКРЭДЫТА БССР
патрэбны пакоі
ДЛЯ КУРСАНТАЎ на 1½ месяца. З прапановамі звяртацца ў Дом урада, пакой № 60 або па тэлефону № 25-018.

Купім ДОМ у горадзе або ў раёне паблізу г. Мінска.
Звяртацца: г. Мінск, вул. Пушкіна № 56, Акадэмія навук БССР, пакой № 206 або па тэлефонах №№ 23-761 і 23-762.

Уп. Галоўлітбела № Г—1489. Мінск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49. К., Л., Ш.